HERYERDE 3 KURUS

VAKIT

Salı 5 Birincikânun 1939 ☆ YIL: 23 * SAYI: 7867

İDARE EVI: Ankara Cad. İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Dahiliye Vekili Çankırıya gitti

Ankara, 4 (Hususî) — Dahiliye Vekili Faik Öztrak, refakatinde hususî kalem müdürü olduğu halde bugün saat 17,2 de kalkan trenin arkasına bağlanan hususî vagonla Çankırıya hareket etmiştir.

Hendek'te demir madeni bulundu

Ankara, 4 (Hususî) — Hendek civarında Çamdağında zengin bir demir madeni bulunmuştur. Bu cevherin yüzde nisbetinin Divrikteki cevherden fazla ve mikdarının ise ondan az olduğu bildirilmektedir.

Bütün Finlandiya kadınları mecburî hizmete çağrıldı

Dün Romada ve Kopenhagda Sovyetler aleyhinde nümayişler yapıldı

Bulgar Başvekilinin beyanatı

«Bulgaristan 1913 deki hudutlarını bulmak ümidinden feragat edemez..»

Acaba akılları başlarına gelecek mi?

Yazan: *ASIM US*

Denilebilir ki, asırlardanberi beynelmilel kukuk kaidelerinin bugünkü kadar istihkar edildiği olmamıştır. Vakıa kuvvet her vakit fırsat bulunca zaafı ezmiştir. Her devirde az çok fark ile kurt, kuzu efsanesi tatbik sahası bulmuştur. Fakat hiç olmazsa zaafı ezen kuvvet hak şekline girmemiştir; kuvvetin suiistimalinden mütevellit mesuliyet tecavüze uğrayan zaifin omuzuna yükletmemiştir. Büyük devletler küçük devletleri cebir ve kuvvetle esir ederken hak adı verilen hakikatle bugünkü şeklinde istihza edilmemiştir.

Her halde hak mefhumunu tanımayan bir devletin açıktan açığa bir zorba olarak ortaya çıkması ile bir hak sahibi gibi hareket etmesi arasında büyük bir fark vardır; bu fark bütün cihanın zulüm diyebildiği bir tecavüzün adalet olarak gösterilmesidir.

Bir milletin beynelmilel hukuk kaidelerinden istifade edebilmesi için hakkını mutlâka kuvvetle teyit etmesi lâzımdır. Bu kaideler ancak kuvvetliler ile kuvvetliler, yahut zayıflar ile zayıflar, yahut kuvvetliler ile diğer kuvvetlilerden himaye görmesi mümkün olan zayıflar arasında tatbik ediliyor. Kuvvetli karşısında himayesiz ve yalnız başına kalan zayıfların beynelmilel hukuktan istifade etmesi şöyle dursun, bahsetmesi bile caiz görülmüyor.

Büyük bir zorbanın tecavüzüne dayanamıyarak boyun eğen ve esir düşen bir zayıfı gördükten sonra diğer zayıfların bir gün aynı âkıbete uğrayacaklarını anlamamaları ihtimali var mıdır? Anlaymca kendilerini bekleyen tehlikeden kurtulmak için bir çare düşünmeleri tabiî değil midir?

Maalesef tehlike bu kadar açık olduğu halde bu küçük devletlerden bazıları kurtuluş tedbiri arayacak yerde âdeta felâketi kendi elleriyle üzerlerine davet eder gibi bir siyaset takip etmektedir: Macaristan ile Bulgaristan işte bu vaziyette olan iki memleket gibi gösterilebilir. Tuna havzasında ve Balkanlarda bitaraf bir Balkan bloku teşkiline engel olan bu iki memleketin istikbal tarihi önünde mesuliyetleri büyük olacaktır.

Bulgaristan Balkan paktına neden girmiyor?

Paris, 4 (A.A.) — Paris Soir gazetesi, Sofyaya hususî surette gönderdiği Sauerwei'e Bulgar başvekili tarafından verilen bir mülâkatı neşretmektedir. Yazının başlığı şudur:

"Bulgaristan, bir komşunun muhtemel müşkülâtından istifade etmek niyetinde değildir."

Bu mülâkatta Bulgar başvekili, hiç bir ihtilâf istemiyen ve bir komşunun müşkülâtından istifadeyi bile düşünmiyen Bulgaristanın müsalemetperverliğine işaret ettikten sonra Bulgaristanın Balkan tesanüdüne devamlı bir surette çalıştığını ve bunu kendisine birçok defalar sempatisini isbat eden İtalyanın hoşnutsuzluğunu göze alarak zecrî tedbirler zamanında dahi tatbik ettiğini hatırlatmıştır.

Başvekil müteakiben Bulgaristanın sene başında Balkan paktına girmekten ne sebepten imtina ettiğini anlatmıştır.

Bu sebepler, daha pakt aktedildiği zaman kendisine bu imkânı vermemiş olan sebeplerin aynıdır. Zira pakt Nöyyi muahedesine sadık olan komşularla mevcut hududunun müdafaasını takviye etmektedir. Bulgaristan ise böyle bir taahhüde girişemez. Bulgaristan bir gün müsalemetperver müzakere yolu ile 1913 teki hudutlarını tekrar bulmak ümidinden feragat edemez. Bulgaristanın vaziyeti sarih, samimî ve dürüsttür.

Bitaraflar paktına gelince, Bulgar hükûmetine bu hususta bir malûmat verilmiş değildir. Fakat hükûmet her türlü teklifi Balkan barışına hâdim olmak arzusuyla tetkike amadedir. Şu şartla ki, bu teklif Bulgar milletinin hayatî menfaatlerini gözönünde tutmalıdır.

Finlandiya ordusu Başkumandanı General Österman

Kızılordu Ladoğa gölünü geçemedi

Fin ordusu bütün cephelerde şiddetle mukavemet ediyor

Sofya, 4 (A.A.) — Zurihten telefonla bildiriliyor:

Petroyavodsk ve Porozero havalisinde Rus askerleri 25 kilometre ilerlemiştir.

Ruslar Çok nehri mansabına varmak üzere Ladogo nehri ile Kaksholm demiryolunun Ranti istasyonunu almışlar ve Terioki kasabasını zaptetmişlerdir. Bu suretle Turisevada demiryolu müsellesi tamamile Rusların eline geçmiştir. Geri çekilen Fin askerleri köyleri yakmaktadır. Fin tayyareleri Ruslara bir hücumda bulunmuştur. Yapılan hava muharebelerinde her iki taraftan zayiat vardır. Rus tayyareleri şehirler üzerinde uçarken beyannameler atmaktadır. Yalnız askerî mıntakalar bombardıman edilmektedir. Fin harp gemileri ile Rus Harp gemileri arasında bir muharebe olmuştur. Bu muharebede bir Fin harp gemisi batmıştır. Bütün Finlandiyada şimdiye kadar görülmemiş derecede kar yağmakta devam ediyor. Müthiş soğuklar hüküm sürmektedir. Kışın şiddetli olmasından Ruslar ilerliyememektedir. Fin orduları başkumandanı bir emirname neşrederek Fin memleketinin her karışında kan dökülmesi şartile düşmana teslim edilebileceğini emretmiştir.

(Devamı 5 incide)

Maynler Hollanda sahillerine vuruyor

Bir Alman sahil muhafız gemisi de mayne çarparak batı

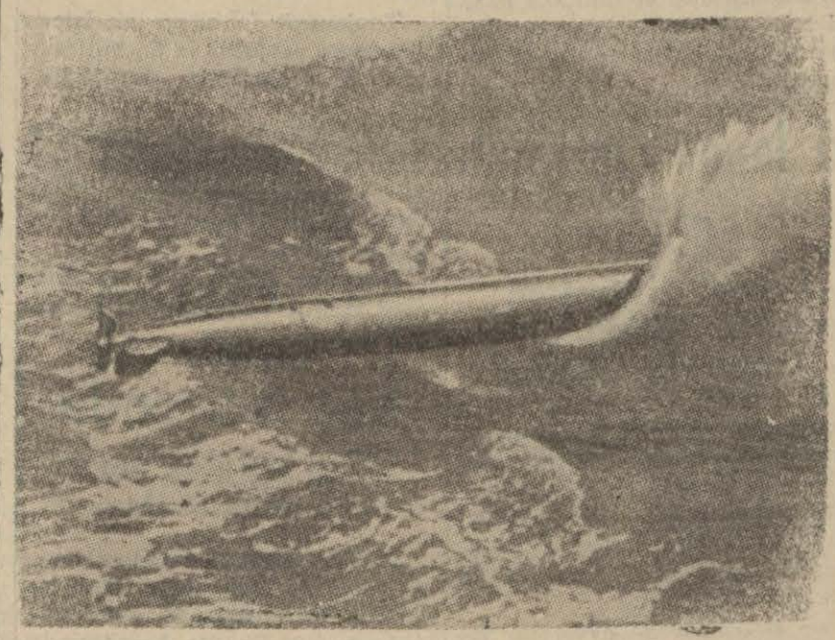

Bir tahtelbahir tarafından atılan torpil hedefine gidiyor

(Yazısı 5 incide)

İngiliz Kralı

Bir torpido ile Fransaya geçti

Londra, 4 (A.A.) — İngiltere Kralı bugün bir torpido muhribi ile Fransaya gelmiştir. Kral Fransadaki kıtaatını bizzat ziyaret arzusundadır.

İnönü

Yeni Iran elçisini kabul ettı

Ankara, 4 (A.A.) — Yeni İran büyük elçisi Kâzimî Han, bugün saat 16,30 da Çankaya köşkünde Cumhurreisi İnönü tarafından mutat merasimle kabul edilerek itimatnamesini takdim eylemiştir.

Kabul esnasında Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu da hazır bulunmuştur.

Kısaca:

Modern tiyatro

Modern tiyatronun halktan istediği bazı şeyler var mı? İstanbul şehir tiyatrosunun dram ve komedi kısımlarının her ikisinde de şu satırlar okunduğuna göre modern tiyatronun halktan istediği ve beklediği bazı şeyler demek ki var. İşaret etmek istediğimiz yazılar şudur:

"Konuşulmaz, gürültü edilmez, fındık fıstık yenmez, yer değiştirilmez, yerlere kabuk atılmaz."

Acaba, halkın da modern tiyatrodan istediği yok mudur?.. Onu da biz söyliyelim: Sahnede tulûat yapmamak..

Başvekil Refik Saydamın beyanatı

"Zonguldak kömür havzasının devletleştirilmesi zamanının artık geldiği neticesine vardım,,

Zonguldak, 4 (A.A.) — Şehrimizde bulunmakta olan Başvekil Doktor Fefik Saydam bugün de tetkiklerine devam ederek sabahleyin amele hastahanesini gezmiş ve parti merkezinde havza işletme idareleri mümessillerinin de bulunduğu bir toplantıya riyaset etmiştir.

Başvekil öğleden sonra da vilâyet makamına gelerek burada bir müddet meşgul olmuştur.

Londra, 4 (A.A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam, Anadolu ajansı muhabirine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"Karabükteki ağır sanayi tesisatını gördüm. Bu muazzam tesisatın işlemesi için daha alınması lâzımgelen tedbirler olduğu neticesine vardım. Ankaraya gidince bunlar üzerinde tekrar çalışacağım. Zonguldakta yaptığım

(Devamı 5 incide)

Rusya Milletler Cemiyetinden çekilecek

(Yazısı 5 incide)

Günlerin peşinden:

Bilvasıta mesuliyet

Herekede bir tren kazası oldu. Kazaya sebep hareket memurunun yol kapalı iken Ankaradan gelen marşandize açık diye göstermesi olduğu söyleniyor.

Acaba hareket memurunun yaptığı bu yanlışlık bir acemilik eseri midir? Böyleyse nasıl olmuş da tecrübesiz bir adama bu iş havale edilmiştir? ?

Bir memurun acemilik neticesi olsa dahi yaptığı hatanın elbette bir mesuliyeti vardır; bu, her ferdin kendi hareketinden mütevellit doğrudan doğruya mesuliyettir. Fakat herhangi bir memuru yapamıyacağı bir vazifeye tayin edenlerin de bilvasıta bir mesuliyet yüklendiklerini unutmamak lâzımdır. Bilhassa trenlerin hareketlerini tanzim etmek gibi muvaffakıyetsizlik halinde büyük tehlikeleri mucip olan işlerde..

Zannediyoruz ki Hereke kazasının tahkikatında bu noktanın da dikkate alınması faydalı olur.

HASAN KUMÇAYI

Hitler, Sovyetlerin Besarabyayı almasını istiyormuş!..

(Yazısı 5 incide)

İşaretler

Harp içinde nikbinlik

Filozof Auguste Compte (1798 - 1857) şahit olduğu harplerden biri için şöyle bir hüküm vermiştir

"— Bu, artık beşeriyetin son harbidir."

Filozof vatanının 1871 felâketini görmedi, büyük harbi tasavvur bile etmiyordu.

Fakat her harp başladığı zaman insanların pek çoğu Auguste Compte gibi düşünürler. Derler ki:

"— Artık bir daha harp olmaz."

Halbuki şimdiye kadar her harp yeni harplerin sebebi olmuştur. Bir harp diğer harplerin tarlası, fideliği vazifesini görmüştür.

939 harbi başladığı zamandanberi de artık bu harbin son felâket olması temennisi her tarafta açıkça izhar ediliyor. Muhariplerin ebedi olmasını istedikleri bir sulh için dövüştüklerine şüphe yoktur. Şüphe yoktur ki, harp harp için değil, sulh için yapılır.

Fakat, beşerî tarih çok defa harpten daha kötü sulh şartlarını da kaydettiği için harpler mukaddes vasfını kazanır, felâketine, fâcialarına, ıztıraplarına rağmen o bir ilâh gibi takdis olunur.

Büyük harbin tarihi fâcialarla doluydu. Ve onun sulhunu yapanlar ebedî bir sulh kurmak için muahedelerin el sürülemez birer t[illegible]bu olmasını istemişlerdi. Fakat zaman denen kuvvet her şeyi eritti ve yeniden harbi gizlendiği inden meydana çıkardı.

Harbin üçüncü ayındayız. Bir sulhün umumî hatlarından bahsediliyor. Fakat bu defa konuşan devlet adamlarının büyük harpte ve harbin sonunda elde edilen tecrübelerden istifade etmiş olduklarını anlaşılıyor. Sulhü bir intikam vasıtası olmaktan çıkarmayı şuurlu bir şekilde idrak etmiş olmaları bir kazançtır.

Vakıa harp nasıl bitecektir? Kim kimin müttefiki veyahut düşmanı olarak silâhlarını yerine koyacaktır. Bunu henüz kimse kestiremiyor.

Fakat bütün bu vuzuhsuzluk içinde müphem de olsa tebellüre başlıyan bir kanaat bir ışık gibi göze çarpıyor.

Bu ışık da muahedelere hissiyatı değil, akli, ve ilmî ihtiyaçlarla zaruretleri destek yapmak suretile makul bir sulh vücude getirmek emeli dir.

Akıl, milletlere hayat hakkı vermeği bir zaruret telâkki eder. Ve milletin hiç bir muahede ile hiç bir kuvvetle imha edilemiyeceğine tarih şahittir. Fakat akıl yerini his, ilim yerini intikam arzusuna terketti mi harp harbin fideliği halini alır.

Ne kadar süreceği, ne şekilde biteceği malûm olmıyan bir dünya içinde intikam hissi güdülmiyen bir sulha varılmasının prensip olarak kabul edilmesi ve bunun harbin en büyük faktörü olan İngiliz mevkii iktidarının başında olan Çemberlayn tarafından ileri sürülmüş olması insana müstakbel harpler hakkında kısmen nikbinlik veriyor.

Sadri ERTEM

Halk Partisi kaza kongreleri

C. H. Partisi kaza kongreleri bugünden itibaren başlamaktadır. Bu gece saat sekizde Beşiktaş kongresi yapılacaktır.

TAKVIM	Salı 5 I. Kân.		Çarşam. 6 I. Kân	
	23 Sevval Kasım 28		24 Sevval Kasım 29	
Vakıtler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneş	7 08	2 27	7 09	2 21
Öğle	12 05	17 24	12 05	7 24
İkindi	14 28	9 47	14 28	9 47
Akşam	16 41	12 00	16 41	12 00
Yatsı	18 19	1 38	18 19	1 38
İmsak	5 24	12 43	5 25	12 44

ŞEHİR İÇİNDE

Bir Yugoslav maliyecisi şehrimizde

İki memleket arasında iktısadi münasebet takviye edilecek

Yugoslavyanın tanınmış maliyecilerinden Belgrad bankası müdürü Aleksandr Bugoyeviç ile cigara kâğıdı fabrikatörü Henri Evgeden mürekkep bir heyet dün sabahki Semplon ekspresiyle şehrimize gelmiş ve doğruca Parkotele gitmiştir.

Yugoslav maliyecisi bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— Türkiye ile iktısadî münasebetlerimiz, henüz istediğimiz kadar genişlemiş değildir. Bu hususta İstanbul piyasasında bir haftaya kadar tetkikat yaptıktan sonra Merkez Bankasiyle de temasta bulunacağız; iki dost ve komşu memleket arasında ticareti artırmak için çalışacağız. Kanaatimizce buna vaziyet müsaittir. Bilhassa ticaret işlerinde mühim rolü olan banka muamelelerini iki memleketin menfaatlerine daha uygun bir hale getirmeğe gayret edeceğiz. Çok iyi neticeler elde edeceğimizi umuyoruz. Buradaki işimizi tamamladıktan sonra icabederse Ankaraya da gideceğiz. Türkiyenin cigara kâğıdı ihtiyacını da temin edecek vaziyetteyiz."

Tertip arkadaşlarımızdan Necdet dün gömüldü

Vefatını yazdığımız tertip arkadaşlarımız dan Necdet'in cenazesi, Haydarpaşa hastahanesinden arkadaşları tarafından kaldırılmıştır.

Muhtelif gazetelere mensup mürettip ve muharrir dostları, cenazeyi mezara kadar takip etmişlerdir. Vefat eden gencin, yukarda bir resmi görülmektedir. Mevlâ rahmet eylesin...

İneboluda biriken ihracat malları

Karadenizden limanımıza gelen vapurların fena havalar yüzünden İneboluya uğrayamamaları üzerine bu limanda külliyetli miktarda ihracat eşyası birikmiş; İnebolu tüccarları bu malların vapursuzluk yüzünden çürüyeceklerini alâkadarlara bildirmiştir. Denizyolları idaresi bu vaziyet üzerine İneboluya bugünlerde bir ilâve posta yapacak ve İneboluda biriken bütün ihracat malları getirilecektir..

Cağaloğlu Kız Talebe Yurdu

Cağaloğlunda parti tarafından açılan kız talebe yurdu için yeniden 11,167 liralık tahsisat verilmiştir. Bu para ile yurdun noksan kalmış tesisatı ikmal edilecektir. On beş gün sonra da yurtta bir tören yapılacak, davetlilere yurt gezdirilecektir.

Ecza fiyatları

Ecza fiyatlarının yükselmesi karşısında Sıhhat Vekâleti yeni tedbirler almayı düşünmektedir. Ecza tüccarları harleten getirtecekleri eczaların bir listesini Sıhhat Vekâletine verecekler, Vekâlet alâkadar makamlardan bunların ithal müsaadesini alacaktır.

Şüpheli bir ölüm

Şişlide oturan Osman Nuri adında birisi dün yediği yemekten zehirlenmiş, kaldırıldığı hastanede ölmüştür.

Ceset adliye doktoru tarafından muayene edilmiş, ölüm şüpheli görüldüğünden morga kaldırılmıştır.

* Sirkecide bir otobüsten pardesü çalan Hasan adında birisi Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesi tarafından tevkif edilmiştir.

Okul spor

Maarif Vekili tarafından ayda bir çıkarılan Okulspor mecmuası önümüzdeki aydan itibaren on beş günde bir neşredilecektir.

Mecmuaya bu işle meşgul öğretmenler de yazı yazabilecektir

Gazi köprüsü

Yeni döşenen tahta parkeler arasına asfalt dökülüyor

Gazi köprüsü üzerindeki tahta parkeler tamamen kaldırılacak, yeniden döşenecektir. Yalnız bu sefer aralarına asfalt dökülecektir. Bu takdirde parkeler yağmurdan şişse veya sıcaktan bozulsa bile kalkmıyacaktır.

Azapkapı tarafındaki Meyyit yokuşu ile Unkapanı caddesi yapılmaktadır. Buraları tamamlanınca köprüden nakil vasıtalarının geçmesine müsaade edilecektir.

Diğer taraftan Karaköy köprüsünün dubalarının da tamirine başlanacaktır. Her beş senede bir tamir edilmesi lâzım gelen 54 duba münavebe ile Balat atölyesine çekilip tamir edilecektir.

İhtikârla mücadele komisyonu ne yapıyor?

Teşkilâtın çalışmalarını derhal müessir bir vaziyele getirmek lâzım

Son harp vaziyeti dolayısiyle birçok maddeler üzerinde yeni, yeni ihtikâr hareketleri görülmeğe başladığını haber aldık. Bu arada balık tutmağa mahsus olta ve âletlerin fiatları bilhassa yükselmiştir. Evvelce yirmi paraya alınan iğneler yüz paraya fırladığı gibi, 20 kuruşa alınan bağırsak oltalar da 100 kuruşa çıkarılmıştır. Olta ile balık tutan esnaf, balığın para etmemesi ve âlerlerin pahalılığı yüzünden zarar ettikleri için bunlardan bir çoğu balık tutmaktan vazgeçmeğe başlamıştır.

Diğer taraftan manifatura ihtikârı hakkında ticaret vekâletinin emri üzerine mıntaka ticaret müdürlüğü ve ticaret odası müştereken tetkikler yapmaktadır.

Şimdiden manifatura piyasasını ellerinde tutan 10 firmanın ihtikârı tesbit olunmuş, ve bilhassa ihtikâra pamuklu mensucat fiyatlarında tesadüf edilmiştir.

Pamuk ipliği fiyatları paket başında elli kuruş birden yükselmiş, bu ipliklerle imal edilen yerli mensucat pahalılaşmıştır.

Yalnız Yunan fabrikalarına evvelce yapılan iplik siparişleri, Yunan hükûmetiyle aktedilen bir anlaşma neticesi pek yakında geleceği için fiyatların aynı nisbette derhal düşeceği tabiîdir.

DİĞER HANGİ MADDELER ÜZERİNDE İHTİKÂR VAR

Bunlardan başka piyasada başka başka maddeler üzerinde ihtikâr yapıldığı da ayrıca nazarı dikkati celbetmektedir. Alâkadarlar ihtikâr komisyonunun bu işlerle lâzım geldiği nisbette meşgul olmadığını söylemeğe başlamışlardır. Komisyon, halkın mübrem ve günlük ihtiyaçlarına ait maddeler dururken ancak bazı yerlere lâzım ve piyasada satışları gayet az maddeler üzerinde tetkiklerde bulunmaktadır. Teşkilâtın çalışmaları bugün hiç de müessir bir vaziyette değildir.

Çünkü bir maddenin fiyatları üzerinde ihtikâr olup olmadığını tetkik için komisyon muhakkak surette alâkadarlardan şikâyet beklemekte, kendisi bizzat harekete geçmemektedir.

Bize göre piyasada hangi maddelerde ihtikâr olduğunu komisyonun ayıracağı memurlar tetkik ederek komisyona bildirmelidir. Komisyonun bugünkü mesaî şeklini değiştirmesi ve mıntaka ticaret müdürlüğünün piyasa ile daha yakından alâkadar olması lâzımgelir.

Yabancı memleketlere ihracatımız artıyor

Dün 300 bin liralık mal gönderildi

Memleketimizden yabancı ve komşu memleketlere yapılan ihracat devam etmektedir. Dün yalnız bir gün içinde şehrimizden ecnebi memleketlere 300 bin liralık mal sevkedilmiştir.

İhracat yapılan memleketler arasında bilhassa Avustralya, Amerika, İsveç ve İtalya vardır.

Yine dün mühim miktarda ithalât eşyası da gelmiştir. İngiliz bandıralı Komo vapuruyla gelen bu mallar arasında yün ve pamuklu mensucat, pamuk ipliği, elektrik levazımı vardır.

Harp yüzünden Akdenize çıkamıyarak Karadenizde kalan Alman vapurlarından Larisa da dün Romanyadan limanımıza gelmiştir. Vapur bostur. Buradan Almanyaya sevkedilmek üzere külliyetli miktarda tütün alacaktır.

İki Japon diplomatı geldi

Berlini ziyaretten dönen diplomatlar Ankaraya gittiler

Bir müddettenberi Balkanlarda temaslarda bulunan Japon diplomatlarından İnomata ve Shigenari dünkü Konvansiyonel treniyle Atinadan şehrimize gelmişlerdir.

M. İnomata, kendisiyle görüşen bir muharririmize kısaca şu cevapları vermiştir:

— Balkanlardan evvel Berlini ziyaret ettik. Daha evvel Romada bulunuyorduk. Bir gezinti turnesine çıktık. Bu akşam Ankaraya gideceğiz."

Pasaportlarına göre bir müddet İskenderiyede kalmış olan Japon diplomatları, Mısır ve Avrupadaki siyasi temasları hakkında söz sarfetmekten bilhassa çekinmişlerdir.

Karadenizdeki mayn

İğneada sahillerinde iki gün evvel imha edilen maynin Alman malı olduğu anlaşılmıştır. Maynin Karadenize ne suretle geldiği tahkik edilmektedir.

Devlet resim ve heykel sergisi

Maarif Vekâleti bu hususta bir talimatname neşretti

Maarif Vekilliği her yıl açılan Devlet resim ve heykel sergisi hakkında bir talimatname hazırlamıştır. Talimatname hükümlerine göre sergi her yıl 31 birinciteşrinde Ankara Sergi evinde açılacaktır.

Maarif Vekilliği, lüzum gördüğü yıllarda sahiplerinin teşhirine razı olacakları eserlerden kuracağı sergiyi, masrafını kendi bütçesinden vererek, muhtelif vilâyet merkezlerine götürecektir.

Sergiye bağlı boya, fresk, sulu boya, pastel, kara kalem, gravür, mermer, tunç maddelerinden yapılmış heykeller, kabartmalar ve madalyalar almacaktır.

Sergiye her millete mensup sanatkârlar iştirak edebilecektir. Mükâfatlar sergi jüri heyeti tarafından tesbit edilerek ödenecek bu eserlerden ancak 1 inci, 2 nci ve 3 üncüye bütçe nisbetinde ikramiye verilebilecektir.

Japon resmî ajansı

Balkanlara ilk defa hususî muhabirler gönderiyor

Japonyanın resmî istihbarat ajansı "Domei", teşekkül ettiği tarihten beri ilk defa olarak Türkiyeye bir hususî muhabir göndermiştir. Kusuo Oya adını taşıyan ve bu güne kadar mezkûr ajansın Roma muhabirliğini yapmakta olan bu genç, dün matbaaları ziyaret ederek Türk meslektaşlariyle tanışmıştır.

Kusuo Oya, yakında Japon sefiri ile birlikte Ankaraya gidecek, orada hükûmet ricaliyle mülâkatlarda bulunmağa teşebbüs edecektir.

"Domei" ajansı, diğer Balkan şehirlerine de aynı suretle muhabir göndermiş bulunmaktadır.

Tıp fakültesi meclisi toplanıyor

Dişçi okulu tedris kadrosunun maaşları

Üniversite Tıb Fakültesinin muhtelif işleri etrafında görüşmek üzere önümüzdeki cuma günü Tıb Fakültesi Profesörler Meclisi toplanacaktır.

Toplantıda fakülteye ait işlerden sonra profesör ve doçentlerin çalışmaları üzerinde durulacaktır.

Öğrendiğimize göre toplantıda dişçi okulu profesör, doçent ve asistanlarının maaş vaziyeti etrafında ileriye sürülen dilekler de tetkik edilecektir.

Bunların maaşlarının arttırılması Maarif Vekilliğinden istenecektir.

Kuş adasında

Genç bir kıza zorla tecavüz ettiler

İzmir, (Hususi) — Kuşadasında bir vaka olmuştur. Adanın tanınmış ailelerinden B. Esat Akdoğanın kızı Şüküfe, beraberinde annesi, hizmetçileri ve ahbaplarından iki kadınla evlerine giderken ötedenberi kıza karşı alâka gösteren Kâzım Muşta adında biri yaklaşmış, yanındakilerin mümanaatına rağmen kızı kolundan tutarak evine sürüklemiş, kapıyı kapatmış, bununla da kalmıyan Kâzım, annesinin ve kızkardeşlerinin yardımiyle zavallı kızı zorla kirletmiştir. Az sonra hâdise yerine yetişen zabıta memurları, kapıyı kırıp içeri girdikleri vakit kızın baygın halde bulunduğunu görmüşlerdir.

Suçlu, annesi ve kızkardeşleri yakalanmış, adliyeye verilmişlerdir.

İki kızı bıçakla yaralıyan

Dün adliyeye teslim edildi

Evvelki gün Taksimde Aysel ve Kirini adlarında iki genç kızı bıçakla yaralayan Hüsnü dün polis tarafından yakalanarak adliyeye verilmiştir.

İkinci sorgu hâkimliği tarafından tevkif edilen Hüsnü, müddeiumumîlikte şöyle ifade vermiştir:

"— Aysel benim dostumdu. Evvelce kendisine verdiğim bir resmi istedim; vermedi, üstelik küfür de edince dayanamıyarak bıçağımı çektim..,

Camları indiren hastabakıcı

Ahırkapıda Emrazı Zühreviye hastanesinde çalışan hastabakıcı Fatma, hastalarla hiç voktan kavga etmiş, hırsını alamıyarak camları indirmiştir. Fatma kırdığı camlardan ellerini kesmiş, sonra pencereden atlıyarak bir deli gibi kaçmıştır.

Nihayet güçlükle yakalanan Fatma dün adliyeye teslim edilmiştir. Fatma verdiği ifadesinde:

— Hastalar bana takılıp fena lâflar söylediler. Ben de kendimi kaybettim. Ne yaptığımı bilmiyorum.., demiştir.

Sömikok fiyatlarını kontrol

Bu hususla kaymakamlar meşgul olacak

Sömikok fiyatının kontrolüyle bundan sonra kaymakamlar meşgul olacaklardır. Her kaymakam mıntakasındaki kömürcülerin Sömikoku fazla fiyatla satmamalarını temin edecek, satan olursa hakkında takibat yapacaktır.

Bundan başka her kömürcü dükkânının önünde Sömikok fiyatını gösteren levhalar asılması mecburî tutulmuştur.

Merhum Tahsin Uzer

Bugün asrî mezarlığa gömülüyor

Evvelki gün vefat eden üçüncü umumî müfettiş Tahsin Uzerin cenazesi bu sabah kaldırılacaktır. Cenaze saat on bir buçukta Maçkada Derya apartımanından alınarak Teşvikiye camiine getirilecek, namazı kılındıktan sonra teşekkül edecek cenaze alayı merhumun eski evi olan şimdiki İnkılâp Müzesi önünden geçecektir. Tabut bundan sonra cenaze arabasına konarak Zincirlikuyudaki asrî mezarlığa götürülecektir. Cenaze merasiminde askerî mızıka ve bir kıta asker ve polis müfrezesi bulunacaktır.

Millet Meclisinin dünkü toplantısı

Ankara, 4 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canıtezin riyaseti altında toplanarak bazı azanın mezuniyetlerine ait riyaset divanı tezkeresini tasvip etmiş, evkaf umum müdürlüğünün ve yüksek mühendis mektebinin 1935 yılı hesabı katisine ait mazbataları kabul etmiştir.

Meclis salı günü toplanacaktır.

Siyasal Bilgiler okulundaki toplantı

Ankara, 4 (Hususi) — Siyasal Bilgiler Okulu'nun senei devriyesi münasebetile bu akşam mektep binasında bir toplantı yapılmış, Maarif, Hariciye, Maliye, Ticaret Vekilleri ve birçok mezunlar bulunmuştur.

Ankara Hukuk Fakültesi dekanlığı

Ankara 4 (Hususi) — Ankara Hukuk Fakültesi dekanlığı için önümüzdeki günlerde fakülte tedris heyetinden Adliye vekilinin huzurile seçim yapılacaktır. Dekanlığa namzetler arasında Deniz Ticaret profesörü Mazhar Nedim Göknil vardır.

Ankara kanalizasyonu

Ankara 4 (Hususi) — Ankaranın kanalizasyonu için projeler hazırlanmıştır. Bu iş yakında münakasaya konulacaktır. Kanallar yaya kaldırımlar altından geçecektir.

Günün Meseleleri:

Harp Ve Ekonomi

Yazan: *Suad DERVİŞ*

Sabah gazetelerinin birinde her gün fıkra yazan tanınmış bir muharririn geçenlerde yazdığı "Ekonominin imtihanı,, serlevhalı fıkrası münasebetile biz de onun bahis mevzuu ettiği meseleler hakkındaki düşünceleri kısaca kaydetmek isteriz. İşte bizim düşüncelerimiz:

Bugünkü harbin iktısadî temellerle doğduğunu anlamak için Musolininin iktısadî bakımdan bu harbin dünya harbi olduğuna işaret eden nutkunu ele almağa hacet yoktur. Çünkü bu insanı basit hükümler vermeğe sevkeder. Hele o iddiayı teyit için de kapitalizmin inkişafını onun yaptığı bir tasnife göre kabul etmek vaziyeti bütün bütün karıştırır.

Mevzuu aşağıda anlatmağa gayret ettiğimiz tarzda mütalea etmek bizce daha doğrudur.

Siyasî ve iktısadî hâkimiyeti feodalizmin elinden alan ve bu suretle da insan cemiyetine yeni bir ilerleme hamlesi veren burjuva cemiyetinin hazırlıkları ancak 16 ncı asırda başlar. Bu cemiyet 18 inci asırda dev adımlarile ilerler.

Derebeylik nizamı, toprak mülkiyetinde inhisarı, ticaret ve mübadele işlerinde terakki ve inkişafa engel olan çok sıkı takyidatı, ve köylülüğün beylerinin topraklarına bağlılıklarından dolayı, sanayiin ilerlemesi için muhtaç olduğu iş kuvvetlerinin temin edilememesi sebep ve şartlarını temsil etmekte idi. Bu nizama karşı yeni türeyen sınıfın yaptığı mücadele elbette ki bütün bu kayıtları kaldırmak ticaret ve sanayiin serbestçe inkişaf çarelerini aramak ve hazırlamak istikametinde alacaktı. İşte bunun için de kapitalizmin ilk doğuş ve inkişaf devresinde serbest rekabet ana şiar mevkiinde bulunuyordu.

Serbest rekabet, kapitalizmin, tekâmül seyri, aşağı, yukarı 1789 Fransız inkılâbile başlıyan 1871 Prusya — Fransa harbile nihayetlenen devre ile kapanır. Bu devrede Fransa, Almanya, Avusturya - Macaristan ve İtalya gibi büyük Avrupa devletleri birer millet olarak doğar ve tezahür ederler. Bu millî devletlerin teşekkülü de malûm olduğu üzere bir sürü harplere sebebiyet vermiştir.

Kapitalizm ilk defa İngiltede inkişaf ettiği için 19 uncu asrın ortalarında İngiltere, diğer memleketlere nazaran iktısaden çok üstün bir mevkide bulunuyordu. O bütün memleketlerden ham madde karşılığında mamûl eşya ihraç eden bir imalâthane vaziyetinde idi; ve bunu ancak serbest rekabet kapitalizmi sayesinde temin edebilmişti. Diğer memleketlere ihracat bakımından inhisarcı bir mevkiin sahipti.

Fakat 19 uncu asrın son 25 yılında vaziyet artık değişmişti. O zamana kadar millî birer devlet olarak teşekkül eden bir çok devletler İngiltereye karşı iktısaden tutunabilmek için gümrük himaye sistemini tatbik ettiler ve bu sayede de birer müstakil kapitalist devlet olabilmişlerdi.

Serbest rekabetin İngiltereye verdiği imtiyazlı inhisarcılık yerine büsbütün başka tipte monopoller meydana geliyordu. İç ve dış pazarlarda millî ve beynelmilel rekabet sayesinde, tekniğin inkişafın temin ettiği üstünlükler sayesinde, sermaye daha mahdut ve daha kuvvetli ellerde temerküz ve teraküme başlıyordu. Bir taraftan ilerlemiş kapitalist memleketlerde, kapitalistlerin inhisarcı birlikleri teşekkül ediyor; diğer tarafta bu müterakki memleketin, sermayelerinin terakümü nisbetinde beynelmilel ölçüde inhisarcı bir vaziyet alıyorlar. Sürüm pazarları ve ham madde membaları olarak dünyayı kendi aralarında paylaşıyorlardı. Sermaye devletlendiği nisbette, sanayi ve banka sermayelerini kaynaştırıyor: Malı sermaye doğuruyordu. İnhisarcı vaziyet alacak derecede ileri giden bu memleketlerde artık sermaye fazlalığı gösteriyordu. Bu sermaye atıl kaldıkları için daha çok faydadan memleketlere ihraç ediliyor, böylelikle emtia ihracının kapitalizm için oynadığı mühim rol sermaye ihracı işine geçiyordu. Maamafih sermaye ihracı, emtia ihracına mani olamıyor, bilâkis onu takviye ediyordu. Çünkü sermaye çok vakit istihsal vasıtaları ve makineler halinde veyahut istikraz - lar halinde ihraç edilir. Birinci halde doğrudan doğruya, ikinci halde verilen kredilerin bir kısmı ile muayyen mamulâtı satın almak şart koşulduğu için dolayısile emtia ihraç edilir. İhraç edilen bu sermayeler de dünyayı ihraç mıntakaları halinde, kendi aralarında bölüşmüşlerdir.

19 uncu asırda başlıyan müstemleke taksimi, 1860—1880 senelerinde İngiltere için büyük bir hız kaydettiği halde müteakip 20 sene zarfında, bu daha ziyade Fransa ve Almanya cephesine istikamet alır. Fakat yirminci asır başlangıcına kadar dünyada müstemlekeler, artık taksim edilmiştir.

Artık kendisine sermaye ve emtia ihraç etmek için sürüm pazarı, sanayi için de ham madde membaı arayan müterakki kapitalist memleketlere sahipsiz toprak parçaları bulmak imkânı kalmamıştır. Müstemlekelerin yeniden taksimi suretile müstemleke elde etmekten, yani herhangi bir müstemlekeyi eski sahibinin elinden zorla almaktan başka çare kalmamıştır. Ve bu iş müterakki kapitalist memleketler için zarurî bir hal almıştır. Yani bir kelime ile kapitalizmin en son safhası olan emperyalizm devri başlamıştır. Bu vaziyet ilerlemiş, kapitalist devletlerin aralarındaki tezatları gittikçe keskinleştirmiş, onları artık mutlak bir zaruret olan emperyalist harbine hazırlanmağa mecbur etmiştir.

İşte bu sebep ve âmillerle emperyalist devletler cihan hâkimiyeti için, dünyanın yeniden taksimi için 1914 te cihan harbine girmişlerdir.

Harp sonunda ise mağlûplar aleyhine yeniden bir paylaşma yapılmıştır. Bu harp emperyalist devletler arasındaki mevcut tezatları yok edememiş, sade bir zaman için onları külleyerek patlayamıyacak bir hale getir - mişti.

Fakat nihayet zamanla bu tezatlar, bu anlaşamamazlıklar, yine harpten evvelki keskinliklerini kazandılar. Neticede bundan evvelki umumî harbi doğuran aynı sebeplerle bugünkü harp doğdu; bu harp te bir evvelki harp gibi cihan hâkimiyeti ve dünyanın yeniden paylaşılması için doğdu. Şu halde harbin iktısadî mahiyetinden şüphe etmeğe hiç te mahal yoktur. Harp sırf iktısadî bir mahiyettedir.

Bu mülâhazalardan sonra harbin "Ekonomi nazariyelerinin imtihanı,, fıkrasını yazan muharririn dediği gibi devletçi rejimlerle liberal memleketler arasında bir harp olduğunu kabule imkân yoktur. Bu harbe kimlerin ve niçin girdiklerini ve kime karşı cephe aldıklarını tayin bu vaziyette o kadar güç olmasa gerek.

Suat Derviş

Yabancı gazetelerde okuduklarımız

Alman tayyarelerinin Fransa topraklarına attıkları kitap

Umumî harpte Ingiliz ve Fransız zayiatı mukayese ediliyor

Alman keşif tayyareleri Fransa üzerinden uçarak küçük el kitapları atmakta devam etmektedir.

Bu propaganda kitaplarından birinde, İngiltere Bahriye Nazırı Winston Churchill'in eylûl ayının ikisinde toplanmış olan İngiliz harp kabinesinin gizli içtimaında "Leh ve Fransız milletlerinin son ferdine kadar harp edeceğini,, söylemiş olduğu yazılmaktadır.

Aynı kitabın bir diğer sahifesinde, Fransızların ve İngilizlerin 1914—19 harbinde kaybettikleri asker yekûnunu mukayese etmekte ve Fransızların 1,425,000 İngilizlerin ise yalnız 480,000 zayiat verdiklerine işaret olunmaktadır.

Daily Mail gazetesi bu el kitabının muhteviyatına dair yazdığı bir tenkitte Harbiumumîde ölen İngiliz askerlerinin yekûnunun 1,089,919 olduğunu beyan etmektedir.

Moskovadan yola cıkan altınlar nereye gidiyor?

Son bir kaç gün içinde Moskovadan Litvanya yolıuyla Berline doğru takriben 11 ton altın yola çıkarılmıştır. Bu altınlar üç partide gönderilmiştir. Teşrinievvelin başlangıcında gönderilen ilk partiden sonra sekiz tonu bulan iki küçük diğer parti, aynı tarikten Berline doğru yol almıştır. Bu altınları göndermekten maksadın ne olduğu ve gittikleri yerin muhakkak Berlin mi olduğu katiyen belli değildir.— *Times*

İki İngiliz kruvazörü Norvece iltica etti

İki İngiliz kruvazörü ve bir yaralı tahtelbahir, havanın şiddeti dolayısile, Norveç limanlarından birine iltica etmiştir.

Kruvazörlerden biri, üç gün evvel saat 7 de Norveç sahilleri açıklarında belirmiş ve iki saat sonra diğeri gelmiş, bunu İngiltereye ait olduğu zannedilen bir tahtelbahir takip etmiştir.

Londradan bildirildiğine göre, bu harp gemilerinin Norveç limanına gelmesile, Norveç cenup sahili açıklarında çarşamba günü yapılan deniz ve hava harbinin bir münasebeti yoktur.

Hukuku düvel, muharip gemilerin yaralandıkları veha hava muhalefetine uğradıkları zaman bitaraf limanlara ilticasına müsaade etmektedir. Eğer herhangi bir hasara uğramamış iseler, iltica ettikleri bitaraf limanı 24 saat içinde terketmeğe mecburdurlar.

Paris Daily Mail

Alman propagandası Fransaya hücuma geçti

Times gazetesi yazıyor:

"Uzun bir tereddüt devresinden sonra, Alman propaganda mekanizması, nihayet Fransaya doğrudan doğruya hücum etmeğe başlamıştır. Bugüne kadar propaganda, Fransa ile İngiltereyi ayırmağa çalışmaktaydı. İngilterenin askerî gayretini istihfaf ediyor, iki millet arasındaki geçmiş münaferetleri hatırlatıyor ve bilhassa Fransızlara, doğum nisbeti Almanyanınkinden düşük olduğuna göre, insan kayıbına tahammül edemiyecek vaziyette bulunduğunu ihtar ediyordu.

Şimdi Alman gazeteleri ve radyosu demokrasinin tefessüh ettiğini ve Fransanın da İngiltere gibi malî bir zümre tarafından idare edildiğini, umumiyetle vaziyetten gayrimemnun olduğunu ilân etmek yolunu tutmuştur.,,

Almanyada fazla vesika sahiplerine gıbta ediliyormuş

Times gazetesinin yazdığına göre, Almanyada bugün fazla yiyecek ve giyecek vesikasına sahip olanlar, bir nevi yeni aristokrasî mu amelesi görmekte, gittikleri otel ve kahvelerde hürmet ve gıpta ile karşılanmaktadır.

Fazla vesika, mühim mevkide olan kimselerle, kanunî saatlerden fazla çalışanlara ve ağır işte olanlara verilmektedir.

3 ay zarfında

Ingiltere, umumî tonilâto hacminin yüzde dördü nisbetinde ticaret gemisi kaybetti

Londra, 4 (A.A.) — Amirallik dairesinin bildirdiğine göre, İngiltere Alman denizaltı gemilerinin batırılması ve zaptedilmesi neticesinde, şimdiye kadar 144 esir almıştır.

İstimalden iskat edilen Alman ticaret gemilerinin adedi 33 ve bunların tonilâto mecmuu 171 bin 390 dır.

İngiliz ticaret gemilerinin batması neticesinde 410 kişi ölmüştür. Alman gemilerinin batmasında ise ancak 4 kurban verilmiştir.

Geçen hafta içinde, İngiltere, mecmuu 23282 tonilâto hacminde altı ticaret gemisi kaybetmiştir. Bitarafların kaybı da, aynı müddet içinde, mecmuu 30939 tonilâto hacminde altı gemidir.

Teşrinisani içindeki kayıpların mecmuu, teşrinievvel kayıplarının ancak üçte birine tekabül etmektedir. Bu da mayn toplamasında kullanılan usullerin gittikçe daha ziyade semereli bir vaziyet aldığına delâlet eder.

Üç ay zarfında, İngiltere, umum tonilâto hacminin yüzde dördünü kaybetmiştir. Aynı müddet zarfında İngiltere, 21 milyon tonilâtoluk ticaret gemisini seyrisefere indirmiştir.

Macaristanın haricî ticareti

Londra, 4 (A.A.) — Alman iktısat mütehassısı olup, Almanyanın diğer devletlerle iktısat müzakerelerini idare eden Doktor Clodius'un Macar haricî ticaretini Alman kontrolü altına koymağa ve Macaristanın ihtiyaçlarını Almanyanın istediği gibi tayine çalışmaktadır.

Almanya bir taraftan Macaristanın Almanyaya satacağı eşyanın bir listesini, diğer taraftan harice müsait şartlarla satabileceği eşyanın birer listesini tanzim edecektir.

Alman - Macar kliring hesabının mahsubu 35 milyon sterline baliğ olacaktır.

"Zavallı Necdet,, müellifi

"Zavallı Necdetin mezarını hakikatte arayanlar yanılıyor. Onun mezarı benim kalbimdir..,,

"Zavallı Necdet,, müellifi Saffet Nezihi evvelki gün Bakırköyünde vefat etti; ve dün de cenazesi kaldırılarak Bakırköyündeki aile mezarlığına gömüldü.

Bu sütunlarda Saffet Nezihi hakkında iki yazı bulacaksınız. Bay edip Hakkı Süha tarafından "Zavallı Necdet,, müellifine karşı duyulan hislerin ifadesi, diğeri de yine "Zavallı Necdet,, i yeni harflerle basan bir tâbile bir arkadaşımızın yaptığı konuşmadır.

Saffet Nezihinin asıl adı Lûtfidir.

Fakat kendisi yazılarında kullandığı müstaar isimle tanınmıştır. İstanbulda doğmuş, Galatasaray lisesinde okumuştur. 1908 meşrutiyet inkılâbından önce (İkdam), (Servetifünun) ve (Hafalık malûmat) ta edebiyata ait makaleler, romanlar ve hikâyeler yazmıştı. (Zavallı Necdet) ve (Hanım mektupları) gibi kitap şekline giren eserleri o zaman basılmıştır. 1908 den sonra da muhtelif gazetelerde bilhassa (Aylık resimli kitap) ta makale ve o zamanki Mebusan Meclisine ait (İzah ve İstizah) isimli bir piyes neşretmiştir.

Bir aralık bedestanda mücevhercilikle meşgul olmuş, ticarette epeyce servet kazanmıştır.

Merhuma rahmet diler, ailesine taziyetlerimizi bildiririz.

* * *

Evlerimizin pencerelerinden kafes, kadınlarımızın yüzünden peçenin kalkmadığı günlere ait kulağımda kalan bir ses var: "Zavallı Necdet!,, onu ne çok ve ne ayrı ayrı simalardan duymuştum. Gençten, ihtiyardan, mektepliden, memurdan..

Zavallı Necdet yeni harflerle bir daha basıldığı vakit ona "geçmiş devrin romanı,, diyenler oldu. Fakat onu yaratan sanatkâr yaşıyordu. Hattâ daha uzun seneler de yaşadı ve bu hafta Zavallı Necdet müellifi zavallı Saffet Nezihi ıztırapla geçen uzun bir hayat devresinden sonra nihayet iki gün evvel gözlerini ebediyen kapadı.

Eseri kadar adının anılmadığını, eser kadar kendi mevcudiyeti ile alâkadar olunmadığını uzun seneler görüp yaşıyan Saffet Nezihi yıllar yılı menhus bir hastalığın zebunu idi; ve bu hastalık onu daima insanlardan uzak hastane köşelerinde yaşamaya mahkûm etmişti.

* * *

Saffet Nezihiyi, Zavallı Necdetin yeni harflerle basılışından sonra yeni nesil de eskisi kadar tanıyıp, eskisi kadar sevdi mi? bilmiyorum. Fakat bir fikir edinmek için Zavallı Necdetin dün tâbii ile konuştum. B. Semih Lûtfi Saffet Nezihî hakkında bana şunları söyledi:

— Keudisini son defa altı ay kadar evvel görmüştüm. Matbuattan şikâyetçi idi. Hikâyeler yaşmış, bazı gazetelere götürmüş, kabul etmemişler!

— Zavallı Necdeti yeni harflerle neşretmeyi kendisi mi istemişti?

— Hayır.. Ben istedim.

— Zavallı Necdet kaç tane basılmıştır?

— Onun muhtelif tabıları vardır. Hattâ bir çok ta sahte tabıları. Benim hesabımla bu kitap otuz bine yakın baskı yapmıştır. Yeniharflerle basılırken Saffet Nezihi eserini biraz sadeleştirdi. Fakat hasta olduğu için üzerinde çok çalışamıyordu. Hattâ tashihlerle meşgul olduğu bir sıra "vaktim olsa bu romanı yeniden yazardım. Eskiden meğerse ne cümleler kullanıyormuşuz,, dediğini hatırlıyorum.

— Kitaplarının tashihlerini kendisi mi yapardı?.

— Hayır. O yazdığını bir daha okumazdı. Müsveddeleri getirir, ötesini bana bırakırdı.

— Zavallı Necdetin mevzuu hakkında, onun hakikatle alâkasına dair size hiç bir itirafta bulundu mu?

— Hayır.. Fakat "Kadın kalbi,, adlı romanında bunu yazar. Der, ki "Bazı okuyucular, Zavallı Necdetin mezarını arıyorlarmış. O muhayyel bir romandır ve mezarı benim kalbimdir.,, Fakat Kadın kalbi isimli romanının mevzuu hakikî olduğu kadar kahramanı da kendisi imiş. Esasen Saffet Nezihi en çok "Kadın kalbi,, romanını sever, beğenirdi. "Zavallı Necdet samimî fakat iptidaî, Kadın kalbi ise olgun bir eserimdir.,, diyordu.

Kadın kalbini ikinci defa basmak istediğim vakit fevkalâde sevinmişti. Bunu kitabın mukaddimesinde de yazar. Saffet Nezihinin bu iki romanından başka "Kumar beliyesi, Teehhül âleminde, Makalâtı Nezihî adlı üç cilt eseri, Müsebbip, İzah ve İstizah, Hanımlar arasında adlı eserlerinin de yeni harflerle basıldığı takdirde okunacaklarına kaniim. — *N. A.*

Saffet nezihi hakkında bir kaç satır

Hakkı Süha GEZGİN

Merhum Saffet Nezihinin geçen sene alınmış bir resmi

Dün, matbaaya gelir gelmez, işittiğim ilk şey:

— Safvet Nezihi ölmüş!

Kara haberi oldu.

— Nerede? Hangi hastahanede?..

Diye sordum. Kimse, kat'î bir şey söyleyemedi. Bu emektar edibin, uzun bir zaman hastahanede yattığını biliyorduk. Hastahane... Ne kadar medenî vasıtaları toplarsa toplasın ruhun gurbeti olmaktan çıkamaz. Verdiği şefkatta, ayırdığı ihtimamda insan, ister istemez, yadırgatıcı bir hal bulur.

Fakat bizde kalem emektarlarının alın yazısı, daima siyaha büründüğü için Safvet Nezihi'nin hastahane köşelerine düşüşü, bizleri pek şaşırtmadı.

Hastahane ona da şifa verememiş ve nihayet işte öğreniyoruz, ki dün gözlerini kapamış.

Doğrusunu isterseniz, bu kara haberde ben, dinlendirici bir şey sezer gibi oldum. Belki fena, bezgin bir günüme rastladığı için, "ölüm" ü böyle cana yakın bir sükût kaynağı halinde görüyorum. Fakat işte hâdise meydanda. Safvet Nezihi, bu memlekette bir zamanlar kapışıla kapışıla okunmuş, eserleri üstüne sıcak göz yaşları dökülmüş belki orta, fakat her halde çok sevilen bir sanat adamı idi. Zamanında "Zavallı Necdet" in bulunmadığı ev, hemen hemen yoktu. Bu kitabın üslûbu, çağının bütün genç kızlarına ve delikanlılarına örnek olmuştu.

O günlerde yazılmış mektuplara bile bu kitabın parçaları sinmiştir. Ondan daha çok yüksek sanatkârların halk üstünde bu kadar derin bir tesiri olmamıştır. Bunu bir kusur diye söylemiyorum. Büyük sanatkârı "halk" a indirmek davasında değilim. Yalnız şu var, ki seviyesi, kültürü henüz teşekkül etmekte bulunan muhitler için orta adamlar daha faydalı görünürler.

Safvet Nezihi, gözlerini yummuş. Evet, bu netice, herkes için mukadderdir. Yalnız her ömürden, emekle, alın teriyle geçmiş her ömürden kaygusuz, endişesiz bir son istemek hakkımızdır.

Safvet Nezihi işte bu hakkı alamadan aramızdan ayrıldığı için ölümü bize bir kat daha acı görünüyor.

HAKKI SÜHA GEZGİN

Ellerin dili

Tefrikamız, yazılarımızın çokluğundan dolayı bugün girmemiştir. Özür dileriz.

KOKAİN

— 76 —

— Bana sorarsan, ben kendi hesamıba vücudun bir bataklığa atılmasını veya Vestminstere gömülmesini isterim.

— Ben aksini, diye Tito cevap verdi. Çünkü toprakta benim cesedimi bekliyen bir kaç kurdu doyurmak istemiyorum.. Öldükten sonra cesedin parçalanması, yenmesi acıdır, gariptir.. Halbuki hayatta bu tabiidir. Canlı olarak yenen midyeye bak: Ne asil hayvandır. Yok, hayır, sen benim fikrimi değiştiremezsin. Ben muhakkak yakılmak istiyorum. Bu öyle enteresan bir manzaradır ki.. Bilmem, hiç böyle bir hâdiseye şahit oldun mu? Vücut sanki canlı gibidir. Yerinden doğrulur, yuvarlanır, kasılır, kollar uzar, komik manzaralar alır.

— Peki öyle olsun.

— Beni fırında gördüğün zaman sen de bana hak vereceksin.. Fakat artık çok konuştuk.. Haydi bana bir ölüm şekli tavsiye et.

— Kendini beşinci kattan aşağıya at.

— Başka bir katın balkonuna düşerim.

— Bir trenin altına uzan..

— Bir kere tecrübe ettim. Hoşuma gitmedi. Sonra trenlerin bu rötari varken..

Pietro Noceranın sabrı tükendi:

— Şu halde sana ne tavsiyede bulunacağımı bilmiyorum.. Bu kadar müşkülpesent olduktan sonra tavsiye aranmaz ve nihayet ölünmez, yaşanır.. Çünkü yaşamamak için bir sebep yoktur.

Bunun üzerine yalnız başına düşünmeğe başladı ve ince eleyip sık dokuduktan sonra şu neticeye vardı:

— Eğer müthiş bir zehir içer veyahut beynine altı el silâh sıkarsam muhakkak ki ölürüm. Fakat benim istediğim ölümün bir de açık kapısı, bir de kurtuluş yolu bulunmalı.. Ben böyle bir ölüm istiyorum. Öyle bir şiddet olsun ki, bir de açık kapısı bulunsun ve eğer kurtuluş şansım varsa ve eğer âkıbetim ölüme muarız ise, kurtulmak imkânım mevcut olsun... Eğer on tane süblime komprimesi yutarsam muhakkak ki ölürüm, mukadderat bu zehirin dehşeti karşısında eğilmekten başka bir şey yapamaz.. Zehir mukadderata hâkim olur. Eğer kendimi bir çan kulesinin üzerinden aşağıya doğru fırlatır isem, muhakkak ki beynim kaldırımlar üzerinde parçalanır ve ne mukadderat, ne tesadüf, ne şans, ne de Allah beni muallâkta tutamaz..

"Eğer benim mukadderatım ölüm değilse, ben tesadüfe bir kurtuluş imkânı bırakmak istiyorum..."

Ve böyle kendi kendine düşünüp konuşarak bir hastahanenin önüne kadar gelmiş idi.

Bazı izahları okudu, kapıcı ile görüştü, birkaç basamak çıktı ve bir koridora daldı.

Aradığı doktor kadın hemen karşısına çıkmış, beyaz önlüğünün cebindeki manikürlü ellerini uzatarak, ona doğru gelmişti.

İkisi de üniversitede aynı sınıfta, aynı sırada okumuşlar, aynı lâboratuvarda anatomi araştırmaları yapmışlar, bir hastahaneden diğerine gitmek için önlerine açılan yolları birlikte katetmişlerdi. Hattâ kısa bir zaman için Tito muğlâk bir hisle bir kıza âşık bile olmuştu. Bu kızcağız da hayatının başka bir mevsiminde Titoyu sevmişti. Fakat bu hakikî aşktan ziyade hafif bir sevgi, bir gönül avunması idi. İçinde bulundukları hayat şartları onların mütekabil itiraflarda bulunmaları zeminini hazırlamamıştı. Üniversiteden ayrılırken Tito ona tekrar görüşeceklerini vaadetmişti. Filhakika Tito Paristen Eyfel kulesinin bir kartını yollamış, o da buna Karinyan sarayının bir manzarasiyle cevap vermiş ve altına şu cümleyi ilâve etmişti: "Ne gibi güzel işlerle meşgul oluyorsunuz?"

Tito bu suali cevapsız bırakmıştı.

— Evet, Arnodi, biz hayatımıza başka bir istikamet verebilirdik. Şimdi de çok iyi hatırlayorum.. Bir kış sabahı birlikte Dermosfilopatik kliniğine gidiyorduk.. Siz bana büyük bir mahçubiyet içinde bazı tesirli, sevimli sözler söylemiştiniz.. Hava gayetle soğuktu.. Caddedeki ağaçlar tamamen çıplaktı. Dallar anatomi bahislerinde gördüğümüz gibi biribirinden ayrılmış vaziyette bulunuyordu. Siz bir tütüncü dükkânına girmiştiniz.. O zaman ben de kendi kendime düşünmüş: "Döndüğü zaman, onu sevdiğimi kendisine söyliyeceğim.." demiştim. Fakat siz çıkarken bilmem devlete mi, tütüne mi, yoksa tütüncüye mi küfür savuruyordunuz, bu şekilde görüşmemiz mevzuu değişti.. Ve Dermosfiloyatik kliniği de gayet yakın idi. Girdik, bir daha da bu mevzu etrafında konuşmadık.

— O kadar mesut oluyorum ki.. diye Tito pek mahzun bir şekilde itiraf etti.. Mukadderatımız neye bağlı ki! Bir tramvay yerine diğerine binmeniz, bir tütüncü dükkânına girmeniz, evinizden bir dakika evvel veya bir dakika sonra çıkmanız, bütün mevcudiyetinizi altüst edebilir.

Ve kadın arkadaşına, mikroskoplara, tahlil kavanozlarına karşı büyük bir hasret duyduğunu söyledi, kendisine lâboratuvarı gezdirmesini rica etti. Burada göreceği âletler hasretini tatmin edecekti.

— Memnuniyetle, diye genç kadın teklifi kabul etti; ve arzu eder misiniz, evvelâ hastaların yattıkları umumî salondan başlıyalım? diye sordu.

Küçük bir aralıktan geçtiler, bir kenarda buzlu camlar ile ayrılmış bir bölme vardı. Yemek ve ilâç kokuları biribirine karışıyordu. İki sıra beyaz muntazam yataklar arasından geçtiler. Hepsi de biribirine benziyor, baş uçlarında küçük beyaz fişler asılı bulunuyordu. En tipik hastalar ve en feci manzaralar önünde duruyorlardı. Biribirine benzeyen bu yataklarda ne kadar muhtelif hastalar yatıyordu! (Daha var)

BUGÜNKÜ RADYO

5 - 12 - 939 Salı

12.30: Program ve memleket saat ayarı. 12.35: Ajanş ve meteoroloji haberleri. 12.50: Türk Müziği: Çalanlar: Cevdet Kozan, Refik Fersan, Reşat Erer, Kemal Niyazi Seyhun. 1 — Okuyan: Mefharet Sağnak: 1 — Şemsettin Ziya — Hüseyni şarkı: (Yaslanıp yatmış firaşı nazına) 2 — Ahmet Rasim — Hicaz şarkı: (Can hastasıyım). 3 — Endoronlu Yusuf: — Hicaz şarkı: (Ateşi aşkına raptettim). 4 — ..... — Şehnaz şarkı: (Ben perişanım). 2 — Okuyan: Muzaffer İlkar. 1 — Vecihe: Kanun taksimi: 2 — Rahmi Bey — Hüseyni şarkı: (Acap nazende şuhsun). 3 — Bimen Şen — Hüseyni şarkı: (Bahçemde lâle de var). 4 — Refik Fersan — Hüseyni şarkı: (Birkaçı birleşerek). 5 — Faiz Kapancı — Hüseyni şarkı: (Aman dağlar, canım dağlar). 6 — .... — (Sevdiğim cemalin çünkü göremem). 13.30/14.00: Müzik (Hafif müzik — Pl.) 18.00: Program. 18.05 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri. 18.25: Müzik (Caz band — Pl.) 18.55: Konuşma. 19.10: Türk Müziği: Klâsik program. Ankara radyosu küme ses ve saz heyeti. İdare eden: Mesut Cemil. 19.50: Konuşma. 20.05: Türk Müziği: Karışık program. 21.00: Konser takdimi: Halil Bedii Yönetken. 21.15: Müzik (Radyo orkestrası — Şef Dr. E. Praetorius) 1 — F. Mendelssohn Bartholdy: Ruy Blas Uvertürü. 2 — Ed. Grieg: Şark'a (Senfonik parça) 4 — oh. Strauss: Perpetuum (Bobile. 5 — E. Von Rezniczek: Donna Diana operasından Uvertür: 22.00: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; Ziraat, Esham — Tahvilât, Kambiyo — Nukut borsası (Fiyat) 22.20: Serbest saat. 22.30: Müzik Operetler — Pl.) 22.55: Müzik (Caz band — Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program, ve kapanış.

Tiyatrolar ve sinemalar

ŞEHİR TİYATROSU

Bu gece 20,30 da Tepebaşı Dram kısmı: *ŞEYTAN*

—o—

Raşit Rıza - E. Sadi Tek Tiyatrosu bu gece Kadıköy Hâle sinemasında *Kudret Helvası* Numaralı yerler gündüzden satılmaktadır.

—o—

HALK OPERETİ

Bu akşam eski Çağlayanda saat 21 de Zozo Dalmasla (Halime) Büyük şark opereti

—o—

ALEMDAR sinemasında ALLAHIN CENNETİ

ZAYİ — Bakırköyden 9,08 de hareket eden trende 3 üncü mevkide siyah bir çantamı zayi ettim. İçindeki maaş kuponlarımla nüfus kâğıdım ve diğer lüzumlu eşyam ile 6 liramı çanta ve para kendisinde kalmak üzere bu lüzumlu eşyamı aşağıdaki adresime göndermesini insaniyet namına rica ederim.

Bakırköy, Yakut sokak 16 No.
Dlâra

KAN KONUŞUYOR

— 39

Yazan: *Kadircan Kaflı*

— Doğru.. Görememiş ve anlıyamamışsa...

— Arkadaşı omuzunu silkti.

— Güler geçeriz..

— Ben gülüp geçemem, söylerim; onun için gelmek istemem.

— Daha iyi.. Her halde sövsen bile dayak yemezsin. Burası Roma değildir.

Zorladılar ve gitti.

Konferans (Alyans Fransez) de veriliyordu.

Her taraf dolmuştu; hem de bunlar üniversite gençliği ile gazeteciler, profesörler, şairler, romancılardı.

Üç Habeş genci salona girdiği zaman konferans memuru onlara en öndeki sıralarda yer gösterdi.

Hele bu incelikler Mikaelin o kadar hoşuna gidiyordu ki.. Küçüktenberi Fransada okumadığına acıyordu.

Konferansçı uzun boylu, zayıf ve uzun burunlu, dalgın bakışlı kırk beş yaşlarında bir adamdı. Söz söylerken şairlik ve ediplik tarafı gazetecilik tarafından pek ileride gidiyordu.

Yolculuktan, yollarda gördüğü tuhaflık ve başkalıklardan uzun uzun bahsetti. Bunların hepsi de yalan değildi. Herşeyi, olduğu gibi, hattâ hoş ve güzel göstermek arzusile anlatılıyordu.

Mikael bunları sessizce dinledi. İmparatorun yirmi yıl içinde yaptığı yenilikleri olduğu gibi sayan, Habeş milletinin de Avrupalılar gibi olmağa çalıştığını söyliyen bu adam, elbet onlar için bir dost sayılırdı. Çünkü bu zamana kadar Habeş milleti ve ülkesi hakkında hemen hemen hiçbir şey bilinmiyordu. Hattâ Avrupalıların çoğu altı bin yıllık parlak bir medeniyeti, şan ve şerefle dolu bir tarihi olan bu ülkeyi yamyamlarla dolu sanıyorlardı.

Marsel Düval konferansını şöyle bitirdi:

— Fakat bu yenilikler ve bu acemi taklitçilik iyi midir? Ben yirmi yıl önce de ayni yerlere gittim. Hiç şüphesiz o zaman, kendi âdetleri, kendi giyinişleri ve kendi görünüşlerile Habeş milleti ve Habeş ülkesi çok daha güzeldi. Beyaz (Şama) larını atan ve eski Romalıların Tugalarını andıran bu elbiseyi bıraktıktan sonra bizim kılığımıza giren Habeş erkeği, gülünç oluyor; bir karnaval maskarasını andırıyor!.. Yerli kadınlar gördüm ki, Paristen giden elbiseleri giyiyorlar, fakat bu kılıklariyle bütün güzellik ve alımlarını kaybediyorlar. Bu millet kendi bildiği ve gördüğü gibi yaşamalıdır. Buna hakkı vardır. Bir Çinli, bir Hintli, bir İranlı gibi o da bizden ayrı birer ruh taşıyor. Yalnız bize uygun olan medeniyetimiz onlar için bir yüktür.

Konferansçı yirmi yıl önce gördüğü Adis Ababayı anlattıktan sonra sözüne devam etti:

— Çukurlu, çamurlu ve dolambaçlı sokaklardan katırlar çıngıraklarını çalarak geçerlerdi. Bunların geçtiği yerler şimdi asfalt bir yoldur. Orada şimdi de katır kervanları görülmüyor. Keçi postlarına bürünen mekâreciler vardır. Köleler, bal şerbeti doldurulmuş olan öküz boynuzları ile dolaşırlar. Biraz daha zengin olan Habeşliler eğri kılıçlarını kuşanmış ve katırlarına binmişlerdir. Arkalarında onların tüfeklerini taşıyan askerler yürürler. Bu kalabalığın arasına giren son model otomobiller, manzaranın bütün şiirini kaçırır. Şehrin aldığı modern şekil karşısında derin bir acı duyuyorum. Oradaki modernlik illeti memleketi bana sevdiren bütün güzellikleri yok ediyor. Vaktile oralarda geceleri sokağa çıkmak bir macera ya atılmak gibiydi. Meşaleli adamların ardında ve bir katır sırtında gidilirdi. Gecenin sessizliğinde uzaktan uzağa silâh sesleri duyuluyordu. Sağda solda karalılar görülür, mızraklar parıldardı. Bugün bunlar yoktur. Onların kendilerine göre zaten var olan büyük medeniyetleri, Avrupa medeniyetinin barbarca saldırışı önünde eriyip gidiyor. Hakikatte Avrupa medeniyeti bir medeniyet değil, insanlığın üstüne çöken bir makine saltanatıdır...

Konferansçı bu sözleri söylerken Mikael yerinde zorlukla durabiliyordu. Hattâ bir iki defa doğrulmuş, söz almak istemişti. Onun bu hali ise göze çarpmadan geçmemişti.

Marsel Düval alabildiğine alkışlanıyordu.

İki Habeşli de ellerini birbirine vurmağa başladılar. Fakat Mikael bir anda onların ellerini tuttu ve doğruldu.

Bu hareket konferansçının gözüne deminkinden daha kuvvetle çarpmıştı. Alkışlar hafifleyince Mikaele dönerek sordu:

— Sanırım ki siz böyle düşünmüyorsunuz; acaba hoşunuza gitmiyen birşey mi söyledim?

Dedi.

Kendisine ve bildiklerine inanan bir adamdı bu..

Salonda herkes susmuştu; kalkmak istiyenler de bulundukları yerde durarak ön tarafa bakıyorlardı; bir kısmı öne doğru yürümüşlerdi.

Mikael hemen cevap verdi:

— Evet.. Yanıldığınızı söyliyeceğim. Siz bizi yükseltir gibi görünürken ilerlemenin önüne geçmek, bizi olduğumuz yerde durdurmak ve her zaman Avrupa emperyalizmine yemlik bulundurmak istiyorsunuz. Habeş ülkesinde manzarası ve Habeş milletinin yeni yaşayışı hoşunuza gitmiyor diye onu gerilerde bırakmayı ileri sürüyorsunuz. Avrupalılar, modern oldukları için, bizi yutabilirler. Yutulmamak ve yaşamak için size karşı ayni silâhla yürümek gerektir. Hintliler, Çinliler, Araplar, Zenciler ve bütün diğer milletler modern olmak için erken davransalardı, garp medeniyetini alsalardı, bugünkü hale düşmezlerdi. Siz bir sıyrık müşterisi gibi düşünüyorsunuz. Habeş ülkesi bir sirk değildir! Sizin hoşunuza gitmiş olmak için sizin gibi olmaktan geri kalamaz! Neden Çini, Hindi zencire vurabildiğiniz de ayni kıtadaki Japonları akran sayıyorsunuz? Habeş milleti her şeye rağmen ileri yürü... cek, modern olacak ve Asy... Japonyanın yaptığını o Af... da başaracaktır.

Bu sözler epeyce bozuk dille söylenmişti. Hattâ ara ra italyanca kelimeler de ka... mıştı; fakat herkes anlamıştı. Marsel Düval gülümsüyor...

— Senin de hakkın var... herşeyi bir artist gözile g... rüm.

Diyordu.

Salonda deminkinden ... coşkun bir alkış koptu.

Üniversiteli ve hele sos... gençler birdenbire delikan... etrafını sardılar:

— Bravo!..

Diye haykırarak onu omu... rına kaldırdılar..

Mikael o kadar heyecanl... ki artık hiç birşey söyliye... du.

O günden başlayarak ge... arasında birdenbire tanınmış... sek bir sevgi ve saygı kaza... tı.

— 24 —

ONUN SESİ?

Bin dokuz yüz otuz beş ağustosunun son günle... Fransız bandıralı (Mareşal... fr) vapuru (Marsilya - Hi... ni) seferini yapmak üzere çıkmış, (Port Said) e gir... du.

Vapurun birinci mevki g... tesinde bir Habeş delikanlı... dı. Limanda tıklım tıklım a... ve silâh dolu olarak rıhtım... lı duran ve Süveyş kanal... geçmek üzere sıra bekliyen... yan vapurlarına dikkatle b... yordu.

— Dövüşmeğe, bize sald... ğa gidiyorlar..

Dedi. O dakikada onla... önce yürüyene varamadığın... ları karşılamak için çoktan... zır bulunmadığını düşüner... sıkılıyordu.

Delikanlının iki tarafında... nık yüzlü ve kolonil şapk... kişi vardı. Yolda tanışmı... İsimleri Aldo Branley ve... Kuraski imiş. Biri Rus ve... ri İngiliz olan bu adamlar... faat öyle birbirine bağla... ki...

Bir aralık Aldo Branley...

— Komisyoncuyuz. Adis... baya ilâç nümuneleri götür... ruz.

Demişti. Diğeri de:

— Milletler Cemiyeti sa... önüne geçmek için size gid... silâh ve cephane üzerine a... go koydurdu. İlâç öyle bir... dir ki, ona hiç bir zaman ne... bargo konur, ne de zapted...

Diye ilâve etmişti.

(Daha var)

VAKIT

Gazetede çıkan bütün ya... resimlerin hukuku mahfu...

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	95	155
3 aylık	260	425
6 aylık	475	820
1 yıllık	900	1600

Tarifeden Balkan Birliği... ayda otuz kuruş düşülür. ... birliğine girmiyen yerlere ... yetmiş beşer kuruş zammedi...

Abone kaydını bildiren ... tup ve telgraf ücretini, ... parasının posta veya bank... vollama ücretini idare kendi... rine alır.

Türkiyenin her posta mer... zinde VAKIT'a abone ya...

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

İLAN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim... tırı sondan itibaren ilân sa... rında 40; iç sayfalarda ... rus: dördüncü sayfada 1; ... ve üçüncüde 2; birincide ... başlık yanı kesmece 5 lira...

Büyük, çok devamlı, ... renkli ilân verenlere ayrı... indirmeler yapılır. Resmî ilân... rın santim . satırı 30 kuruş...

Ticari Mahiyette Olmıyan Küçük İlânlar

Bir defa 30, iki defası 50, ... defası 65, dört defası 75 ve ... defası 100 kuruştur. Üç ... ilân verenlerin bir defası ... vadır. Dört satırı geçen ilân... fazla satırları beş kuruştan ... sap edilir.

Vakıt hem doğrudan doğ... kendi idare yerinde, hem ... kara caddesinde Vakıt Yu... altında KEMALEDDİN ... İlân Bürosu eliyle ilân ka... eder (Büronun telefonu...

Büyük Zabıta Romanı

Sinek Beyi

— 23

Kont Serizol nazik bir tebessümle eğildi. Madem ki güzel Roland istemiyor, artık mesele yoktu. Aksine hareket edilemezdi.. Derhal söze başladı:

— Güzel oğlum, güzel ama ben seni yanıma alamam.. diye tevile başladı. Çünkü çok iyi tanıdığım Felinet günün birinde sana hücum edebilir. Fakat kim bilir belki dostlarımdan biri sana bir iş verebilir.

Bu sırada Mösyö Merimans söze karıştı, ve zenciye bir miktar para uzatarak:

— Bir iş buluncaya kadar bu da senin masraflarını korur.. dedi.

— Totolitombo sizden sadaka istemedi..

— Yavrum sen mağrursun da. Merak etme canım, hayatını kazandığın zaman bunu iade edersin.

Zenci gürültülü sesile bir:

— Vay.

Çektikten sonra orada bulunanları hürmetle selâmlıyarak çıktı gitti.

Aynı gece şehirde Totolitombo, kont Serizol'a tesadüf ediyordu.. Kont Serizol hiç vakit kaybetmeyin zenciye şu teklifi yaptı:

— Totolitombo, derhal benim şahsî hizmetime girmek ister misin?

Zenci hiç bir şey anlamamış olduğunu ifade eder gibi manasız gözlerle etrafa bakıyordu.

— Sana tekrar ediyorum.. Benim şahsî hizmetime girmek ister misin?

— Fakat matmazel Roland'a ne diyeceksiniz?

— Bak! Bunu merak etme canım. Sen benim yanımda oturmıyacaksın.. Sonra esasen ben seni bazı işlerde kullanacağım o kadar. Hiç kimse senin emrim altında bulunduğunu bilmiyecek.. Nihayet şunu da bil ki istediğin parayı da vereceğim ve seni hiç dövmiyeceğim.

Zenci evvelce yemiş olduğu dayakları hatırasile yeniden sinirlenmiş gibiydi.

— Anlaştık mı?

— Evet..

— Güzel.. Öyle ise işte sana bir adres.. Derhal buraya git ve benim göndereceğim emirleri bekle.

Fakat vaziyet her ne olursa olsun zencinin böyle avdet etmesini polis lâkayt bir nazarla karşılamamıştı. Totolitombo karakola celbolundu. Zenci ilk ifadesini tekrardan başka bir şey yapmadı. Dikkatle yapılan bir tetkik zencinin yalan söylemediğini ve Jaromir faciasından tamamen bihaber bulunduğunu meydana koydu.

Tahkikat büyük bir terakki göstermiyordu.

Katillerin cinayeti işledikten sonra kasayı da araştırmış olmaları ihtimalinin hemen hemen muhakkak addedilmesine rağmen bir kere de kasanın açılmasına teşebbüs olundu. Haydutlar hiç şüphesiz ki ellerine geçen kasayı boş bırakmamışlar, muhakkak eş pırlantaları çalmışlardı. Esasen kasada da bazı izler bulunmakta idi. Katiller kasayı yeniden kapamağa muvaffak olmuşlar ve hiç şüphesiz dinamit tertibatını yenilemişlerdi.

Bunun için fevkalâde dikkatle hareket edilmesi ve herhangi bir tehlikeye mahal bırakılmaması lâzımdı. Bu münasebetle Paristen en iyi mütehassıs en usta sanatkârlar celbolundu. Kasanın açılması için 1 temmuz tarihi kabul edilmişti.

30 haziranda akşam üzerine doğru bir polis refakatinde olmak üzere üç kişi otomobil ile Cros-de-Gagnes kasabasına doğru yollanıyorlardı. Bu küçük grup doğrudan doğruya belediye reisinin yanına giderek hüviyetlerini isbat eder vesikalar gösterdiler.. Kararlaşmış gün ve saatten evvel geliyorlardı. Sinek Beyi şövalyelerinin yeniden bir darbe vurarak bu nazik işlerini altüst etmeleri korkusuyla mütehassıslar ve tahkikat hâkimi işin vakti muayyeninden evvel yapılmasını muvafık görmüşlerdi.

Kasanın açılma meselesinin vakti muayyeninden evvel halli hususunda alınması istenilen bu tedbir belediye reisine de çok yerinde bir hareket olarak göründü. Çünkü kasaba halkının feci hâdiselere şahit olmalarını arzu etmiyor, her işin sükûnet içinde cereyan etmesini istiyordu. Bunun için bu tedbiri pek yerinde görmüş ve ziyaretçilere bizzat kasayı göstermeğe koyulmuştu.

Polis memuru ve tahkikat hâkiminin gözleri önünde iki mütehassıs kasayı dikkatle tetkik ettiler ve herhangi bir kaza tehlikesini önlemek için bunun kırlık bir yere naklini muvafık buldular. Bundan daha ihtiyatkâr hiç bir hareket olamazdı.

Kazanın hem iki kilometre kadar ilerisinde terkedilmiş bir arazi en az tehlikeli bir mıntaka olarak kabul olundu.. Halkın bu küçük grupu takip etmesi şiddetle menedildi, fakat bu o civar ahalisi için fevkalâde heyecanlı bir hâdise olarak kabul olunuyordu.

Kasa bir çukura indirildi.. Memurlar biraz açıkta durdular, iki kasa mütehassısı kuvvetli makinelerile, şalümolarla faaliyete koyuldular.. İki taraftan birden kasayı eritmeğe çalışıyorlardı.

(Daha var)

Fin kadınları mecburî hizmete çağrıldı

(Baştarafı 1 incide)

Bütün Fin gençleri fevka - le cesaretle harbetmekte ve ...larını teslim etmemek ... ölüme hazır bulundukla - ... bilfiil göstermektedirler. ... silâhendazları beyaz ka - ... lar giymişlerdir. Bu kaput. ... sayesinde kardan ayırde - ... memekte ve Rusların üze- ... ani baskınlar yaparak ... zayiat verdirmektedir ... Bu askerleri uzaktan far- ... mek mümkün değildir. Kül ... si kaputlar giyinmiş olan ... askerleri ise Fin askerle - ... kolay hedef olmaktadır. ... dan sonra Finliler, dağlık ... takalara mahsus olarak i- ... edilen otomatik tüfekler ... mücehhezdirler.

...L ORDU LADOGA GÖLÜ- NÜ GEÇEMEDİ

Amsterdam, 4 (A.A.) — Hel... kar altındadır. Ve kalın ... bulut tabakası memleketi ... ederek hava baskınlarını ... sız hale koymaktadır. Bu... öğleye doğru Helsinki bom... bardıman edilmiş bulunuyordu. ... Diğer taraftan Kızıl ordunun ... doga gölünü geçmek teşebbü... müthiş bir akamete uğramış... Henüz çok taze olan buz ta... ları muhtelif yerlerde kırıl... ve yüzlerce Sovyet askeri ... boğulmuştur.

Bu sırada Finlandiya asker - ... de isabetli atışlar yapıyor.

...IN ORDUSU ŞİDDETLE MUKAVEMET EDİYOR

Helsinki, 4 (A.A.) — Bütün ... cephelerde, Finlandiya ordusu, ... metli surete mukavemete de... vam ediyor.

Ladoga gölünün şimali şarkî... de mukavemet bilhassa se... metli olmuş ve Ruslar, müte... dit noktada geri çekilmeğe ... mecbur kalmıştır.

Hiç bir noktada Ruslar, he... nüz Mannerheim hattına vara... mamışlardır.

Esasen, Sovyet kıtaları, sa... ...Finlandiyalıların cesaret ... kanini gösterebilmekten çok ... uzaktır.

Karlı ve fırtınalı hava da mu... kavemeti kolaylaştırmaktadır.

...N HÜKÛMETİ BİR SIĞI- NAKTA TOPLANIYOR

Londra, 4 (A.A.) — Büyük ... vasıta bir hava taarruzu ic... edeceklerine dair Ruslar ta... rafından savrulan tehdit üzeri... ne korku ve telâşa düşen bütün ... ecnebi sefaret heyetleri, Finlan... diya payitahtını terketmişler...

Petsamo'nun henüz Finlandi... yalıların elinde olduğu ve şehri ... işgal etmiş olan Rusların Finlan... diyalıların mukavemetlerini kı... ramamakta oldukları teyit edil... mektedir.

...rjoki nahiyesinde lâğım - ... miş olan bir arazide vukua gelen bir infilâk neticesinde bin kadar Rus askeri telef olmuş - tur.

Finlandiya hükûmeti, henüz Helsinkidedir, ve bir sığınakta toplanmaktadır.

BÜTÜN KADINLAR HİZME- TE ÇAĞIRILDI

Helsinki, 4 (A.A.) — 20 yaşından 60 yaşına kadar bütün kadınlar mecburî hizmete çağırılmışlardır. Kadınlar yurdun istiklâlini müdafaa için hizmeti şevk ve heyecanla kabul etmektedirler. Bu hususta gösterilen tehalük emsalsizdir. Ski ve hastabakıcı kıyafetile veyahut gri renkte ottas üniformasile vazi - felerini kahramanca ifa etmektedir.

TAYYARELERLE FİN CEP- HESİ GERİSİNE İNDİRİLEN ASKERLER

Helsinki, 4 (A.A.) — Sovyetlerin Petsamo üzerine askerî harekâtı cumartesi akşamı başlamıştır. Dün akşam Petsamo civarındaki Salmijaevi tepesi yakınlarında Finlandiyalılar 200 Sovyet askerini çevirmişlerdir. Bunların buraya ne suretle geldiği meçhuldür.

Bununla beraber dün akşam bi rSovyet hava filosu bu civarda Finlandiyalılar tarafından ateş altına alınmış, bir tayyare düşürülmüş, diğerleri kaçmıştı. İki yüz askerin bu tayyareler tarafından getirildiği ve şimdiye kadar teslim oldukları zan - nedilmektedir.

Havanın fenalığı her tarafta harekâtı hemen hemen durdur - muştur.

NAZİ ZİMAMDALARI SÜKÛ- TU BOZDULAR

Vatinkan, 4 (A.A.) — Osservatore Romano gazetesi Sovyet taarruzunun ilk neticelerine tahsis ettiği başmakalesinde büyük bir siyasî hata olan Rus jestinin şimdiki harbin cereyanı üzerinde henüz meçhul çok mühim tesirleri olacağını kaydetmektedir.

Amsterdam, 4 (A.A.) — Sovyet — Finlandiya ihtilâfının genişlemesi ve dünya efkârıumumiyesindeki aksülâmeli, nazi zimamdarlarını nihayet sükûtlarını bozmaya mecbur etmiştir.

Gazeteler ihtilâf hakkında tefsiratta bulunarak ve garp devletlerinin mesul olduklarını ve Finlandiyanın garp dostları tarafından terkedildiğini bildir - mek için emir almışlardır.

Bununla beraber şimdiye kadar gazeteler Finlandiyada bir kömünist hükûmetinin teşekkülünü ancak ârızî olarak kaydediyor ve Finlandiyayı Baltık devletleri gibi vaktinde taviz - lerde bulunmamış olmakla itham ediyorlar.

Rote Er de, Finlandiyayı ve İsveci İngiliz imparatorluğunun sarsılmaz kudretine inandıkları için muahaze etmektedir.

Maynler Hollanda sahillerine vuruyor

Londra, 4 (A.A.) — İngilterenin 3829 tonluk Eskdene vapuru mayne çarparak batmıştır. 29 kişiden mürekkep olan mürettebat kurtularak bir İskoçya limanına çıkmıştır.

Stokholm, 4 (A.A.) — İsveç bandıralı Rudolf yük gemisi Malmoe'ye kömür naklettiği sırada bir serseri Alman maynine çarpmış ve batmıştır. 33 kişiden mürekkep tayfa tahlisiye flikalarına binmeğe muvaffak olmuştur.

Londra, 4 (A.A.) — İsveçli Migiboşl vapuru mürettebatını aramak üzere bugün öğleye doğru bir tahlisiye İskoçyanın doğu sahiline gönderilmiştir.

Mürettebattan sekiz kişinin Hull ismindeki balıkçı gemisi tarafından kurtarıldığı zannedilmekte olduğundan tahlisiye vapuru mürettebatının geri kalanını kurtararak diğer bir vapuru aramak üzere gönderilmiştir.

Amsterdam, 4 (A.A.) — DNB ajansı bildiriyor:

Pazar ve pazartesi sabahı Hollanda sahilinin Scheveningen ve Noordvijk arasındaki kısmına müteaddit meynler sürüklenip gelmiştir. Yalnız bu kısımda 25 tane mayn görülmüştür. Bunlardan birkaç tanesi sahilde patlamıştır. Tehlikeli mıntaka teşkil eden sahil kısmı ve Scheveningen rıhtımı halka yasak edilmiştir.

Hollandada söylendiğine göre, bütün bir mayn tarlası yerinden sökülmüş ve Hollanda sahilinde karaya vurmuştur. Diğer bazı mıntakalarda haber verildiğine göre oralara da maynler gelmiştir.

Harbingen civarında bir mayn patlamış, 2 kilometrelik çevre dahilinde bulunan evlerin pençerelerini kırmış, damlarını uçurmuştur.

Londra, 4 (A.A.) — Son günlerde batırılan ve yakalanan Alman denizaltılarının adedi dörde çıkmıştır.

Dün şimal denizinde İngiliz tayyareleri bir Alman denizaltısını batırmıştır. İikinci Taymis nehrinde yakalanmış ve mürettebatı esir edilmiş, üçüncüsü yine sahillerde batırılmış ve dördüncüsünün batırıldığı da ancak dün akşam öğrenilmiştir.

Esir edilen 43 kişilik Alman denizaltı mürettebatı, bir İskoçya limanına çıkarılmıştır.

Kopenhag, 4 (A.A.) — Bir Alman sahil muhafaza gemisi bugün Langermland adası cenubunda mayna çarparak batmıştır. Mürettebatın akıbeti meçhuldür.

Rusya Milletler cemiyetinden çekilecek

Londra, 4 (A.A.) — Zannedildiğine göre, Sovyet birliği Londra elçisi B. Maiski cumartesi günü reisi bulunduğu milletler cemiyeti konseyine iştirak etmek için Cenevreye gitmiyecektir.

Kopenhag, 4 (A.A.) — Politiken gazetesinin Riga muhabirine göre, Sovyetler birliği Finlandiya meselesini müzakereye başlar başlamaz milletler cemiyetini terketmeğe karar vermiştir.

KONSEY İÇTİMAINDA DİKKATİ ÇEKEN HÂDİSELER

Londra, 4 (A.A.) — Milletler cemiyeti konseyinin cumartesi içtimaı, Londranın diplomasi mahafilinin dikkatini celbeden bir takım mesaili mevzubahs etmektedir.

Bu meselelerden birincisi, İ - talyanın hattı hareketidir:

İtalya, 11 Kânunuevvelden itibaren hukukî bakımdan milletler cemiyeti azası olmaktan çıkmaktadır, fakat istediği takdirde 9 ve 10 Kânunuevvel içtimalarında hazır bulunabilir. Mesele, İtalyanın iştirak etmesi veya etmemesi haricî siyasetindeki tahavvül ve inkişafın mühim bir nişanesi olacaktır.

İkinci mesele, riyaset meselesidir.

Normal olarak riyaset, Yugoslavya tarafından deruhte edilmek icabediyordu, fakat Belgrad hükûmeti, bu mesuliyeti deruhte etmek istemediğinden bu vazifenin ifası Belçikaya terettüp etmektedir.

Konseyde mümessilleri bulu - nacak olan devletlerin listesi şu - dur:

Belçika, Bolivya, Çin, Dominik Cumhuriyeti, Fransa, İngiltere, Yunanistan, İran, İtalya, Letonya, Yeni Zelanda, Peru, İsveç, Sovyet Rusya, Yugoslavya..

GAYDANIN MAKALESİ

Roma, 4 (A.A.) — Giornale D'İtalia gazetesinde Virginie Gayda, Finlandiyanın Rusyaya karşı zecrî tedbirler tatbikini istemiye hakkı olduğunu kaydederek milletler cemiyetini en tipik vazifelerinden biri karşısında bulunduracak olan bu müracaat karşısında milletler cemiyetinin hattı hareketini merakla bekleyor.

Millî Şef

Mülkiyeliler heyetini kabul buyurdu

Ankara, 4 (Gece yarısından sonra) — Siyasal bilgiler okulu mezunlarının toplantısında, Millî Şefe Mülkiyelilerin tazimlerini bildirmek üzere Maarif Vekilinin riyasetinde mektep müdürü ve en eski mezun Ahmet İhsan ve son sınıf talebesinden olmak üzere bir heyet seçilmiş, bu heyet Çankayaya giderek Reisicumhur tarafından kabul buyurulmuştur. Millî Şef mektep ve mezunları hak - kında iltifatta bulunmuştur.

Heyet, Mareşal ile Meclis Reisini de evlerinde ziyaret etmiştir..

Başvekil

(Baştarafı 1 incide)

tetkikatta, kömür havzasının çoktanberi düşünüldüğü gibi devletleştirilmesi zamanının artık gelmiş olduğu neticesine vardım. Günden güne çoğalan dahilî ve sınaî kömür ihtiyacını karşılıyabilmek için alınması lâzımgelen tedbirler, yani amele meselesi, amelenin daimîleştirilmesi imkânları, sıhhî ihtiyaçları, iaşeleri ve havzanın bir elden idaresi için lâzımgelen kanunî teşebbüsler yapılırken, istihsalin sektedar olmaması ve mesainin ahenkli olarak devam etmesi hususlarını idare âmirleriyle, mütehassıslar ve alâkadar işletmelerle birlikte tetkik ettim. Vasıl olduğumuz neticelerden memnunuz.

İktısat Vekili arkadaşım, icabeden lâyıhaları hazırlıyacak ve bu devrede de Büyük Millet Meclisinin müzakere ve tasvibine arzoulnacaktır. Zonguldaklıların gösterdikleri muhabbetten çok mütehassisim."

Başvekil Ankaraya dönüyor

Zonguldak, 4 (A.A.) — Başvekil doktor Refik Saydam refakatinde İktısat Vekili Hüsnü Çakır, İstanbul mebusu Ali Rana Tarhan olduğu halde, bugün saat 18.30 da Ankaraya dön - mek üzere şehrimizden ayrıl - mış ve istasyonda hükûmet ve parti erkânı ile muhtelif müessesesler ve Havza işletme idareleri müdürleri ve kalabalık bir halk kütlesi tarafından uğurlanmıştır.

Valimiz Karabüke kadar Başvekilimize refakat eylemiştir.

Ankara, 4 (A.A.) — Hober aldığımıza nazaran Başvekil doktor Refik Saydam yarın öğleden evvel şehrimize avdet etmiş olacaklardır.

Kokulu film

İsviçrede gazetecilere gösterildi

Bern, 4 (A.A.) — Kokulu film adı verilen bir film, ilk defa olarak gazeteciler önünde bugün gösterilmiştir. Bu film, İsviçreli mühendislerin bir buluşudur. Meselâ perdede bir gül buketi görüldü mü, bütün sinema salonu gül kokusuyla dolmaktadır. Sahneler değiştikçe otomatik olarak muhtelif kokular da değişmektedir.

Mühendislerin söylediklerine göre bu suretle 40 bin koku vermek kabildir. Kokular hususî bir cihazla ve koku antenlerile verilmektedir.

Şimal denizinde

Alman tahtelbahiri nasıl batırıldı?

Londra, 4 (Hususî) — Şimal denizinde bir İngiliz tayyarecisi bir Alman tahtelbahirini bomba ile batırmıştır. Tayyare, tahtelbahiri bulutlar arasından takibe başlamış ve tam yerinde hedefi üzerine dikine inerek Alman olduğunu tesbit etmiştir.

Bu tehlike karşısında Alman tahtelbahiri süratle aşağı inmeğe savaşmışsa da işişten geçmişti. Tayyarenin attığı bomba, tarassut kulesinin dibine tesadüf etmiştir. Bunun akabinde su yüzüne derin bir yağ tabakası yükselmiştir. Sonra tahtelbahirden hiç bir eser görülmemiştir.

Amerikalılar Rusyaya tayyare vermiyecekler

Londra, 4 (Hususî) — Ruzveltin teklifinden mülhem olarak Amerikanın bilûmum büyük fabrikaları Rus tayyare ve cephane siparişlerini red - detmeğe karar vermişlerdir..

KAYIPLAR

Deniz Gedikli Erbaş Hazırlama orta okulundan 1 temmuz 938 tarihli ve 135 numaralı diplomamı kaybettim. Yenisini çıkaracağım - dan eskisinin ehemmiyeti yoktur.

Musa oğlu İbrahim Barkan

* * *

1932/33 tedris yılında Ticaret Mektebinden almış olduğum tasdiknamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

İhsan Güleneş

* * *

1320 sicil sayılı şoför ehliyetimi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmadı.

Ahmet Nimetoğlu

* * *

135 No. lu reis şahadetnamemi zayi ettim.

Necip oğlu Kasım Çınar

* * *

Liman dairesinden aldığım li - man cüzdanımı zâyi ettim. Yeni - sini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. *Ali KÜÇÜK*

BORSA

Ankara 4-12-939

ÇEKLER

1 Sterlin (İngiliz)	5.2375
100 Dolar (Amerika)	130.36
100 Fransız frankı	2.8810
100 Liret (İtalya)	6.8258
100 İsviçre frankı	29.30
100 Florin (Felemenk)	69.25
100 Rayşmark (Alman)	—
100 Belga (Belçika)	21.575
100 Dırahmi (Yunan)	0.97
100 Leva (Bulgar)	1.6125
100 Çekoslovak kuronu	—
100 Pezeta (İspanya)	13.605
100 Ziloti (Lehistan)	—
100 Pengö (Macar)	23.8075
100 Ley (Rumen)	0.91875
100 Dinar (Yugoslav)	3.175
100 İsveç Kuronu	31.175
100 Ruble (Moskova)	—

İstikrazlar

Türk borcu I peşin	—
Ergani	—
Sıvas — Erzurum III	—
Merkez Bankası	—

Ticaret ve Zahire Borsası

4 - 12 - 939

FİYATLAR

Buğday yumuşak 5,31 5,32; buğday sert 5,18 1/2 25,20; buğday kızılca 5,18 5,27 1/2; arpa yemlik 4,30 4,35; bakla 4,17 1/2; mısır sarı 4,10 4,30; kuşyemi 6 6,5; keten tohumu 15,10; fasulye çalı 17; barbunya 14,20; nohut natürel 8,20; susam 15,20 16,30. İç fındık 38,20 42.

GELEN

Buğday 468, arpa 30, fasulye 199, çavdar 116, susam 65, bulgur 114, keten tohumu 50, mercimek 58, Z. yağı 27, B. yağı 64.

GİDEN

Yapak 206.

Romada Rusya aleyhine yapılan tezahürat

Roma, 4 (A.A.) — Bugün Ro... ...Finlandiya lehinde ve Rus... aleyhinde yeniden tezahürat ... olmuştur.

Üniversite talebesi kafile ha... linde Finlandiya elçiliğinin önüne ... gelerek Finlandiyayı alkışlamış... ve Rusyaya karşı bağırmışlar.

Finlandiya elçisi balkona çıka... rak tezahürcülere teşekkür etme... ye mecbur olmuştur.

Zabıta, işçilerin Sovyet elçiliği... ne hücumlarına mani olmak için ... fevkalâde tedbirler almış...

Londra, 4 (Hususî) — Dani... markanın Kopenhag şehrinde bir ... çok talebe, Ruslar aleyhine nü... mayişler yapmışlardır.

Vaşington, 4 (A.A.) — Sov... yet birliğinin Finlandiyadaki ... hareketini tebarüz ettirmek üze... re Aberdin'de tertip edilen ko... münist balosu 4.5 yüz tezahürat... çının ani surette müdahalesi üze... rine yarım kalmıştır. Bunlar ba... lonun verilmekte olduğu binayı ... taşlamışlar, kapıları, pencereleri ... kırmışlar, Stalinin, Bovderin ve ... diğer komünist liderlerinin resim... lerini yakmışlardır.

...ALYA EFKARIUMUMİYE- ...Sİ NE DÜŞÜNÜYOR?

Roma, 4 (A.A.) — Havas: ...talya efkârıumumiyesi ve mat... buatı Finlandiyaya karşı Sovyet ... hücumuna şiddetle hücum et... mekte berdevamdır.

Katolik organı olan İtalia gazetesi halen Avrupada revaçta olan şiddet usullerinin Versailles muahedesine itibarını iade ettirdiğini yazıyor.

Gazete, beşeriyet ve adaletin en iptidaî kaidelerinin bu kadar lâübalilikle ayaklar altına alınmasını şiddetle takbih etmektedir.

Helikolanda yapılan baskında fotoğraflar alındı

Londra, 4 (Hususî) — İngiliz hava kuvvetlerinin Alman Helikolanda üzerine yaptıkları uçuş esnasında kıymetli fotoğraflar da alınmıştır. Bu fotoğraflar, üs, vaziyetile birlikte İngiliz tayyarelerinin Alman gemileri üzerinde yaptığı hasarı da tesbit etmektedir.

Garp cephesinde sükûnet var

Paris, 4 (A.A.) — Askerî vaziyet:

Son günlerin mutlak sükûneti dün de bütün cephede hüküm sürmüştür.

Kaybedilecek yegâne faaliyet, Alman büyük keşif tayyarelerinin faaliyeti olmuştur. Alman tayyareleri gidişte Belçika üzerinden geçerek çok yükseklerden Fransanın şimalinde ve şimali şarkîsinde uçuşlar yapmıştır.

Hitlerin Besarabya hakkındaki düşüncesi

Londra, 4 (A.A.) — Yorkishire Post'un askerî muhabiri diyor ki:

Rusya — Finlandiya buhranının başlangıcındanberi, Hit - ler,, Baltık hakkında Stalin ile yeni bir pakt aktetmeğe çalış - maktadır. Filhakika, İsveç demiri ve odunu, Alman hayatî bir menfaati haizdir.

İyi membalardan gelen haberlere göre, Hitler her şeyden evvel Stalinin Besarabyayı almasını istemekte ve Stalini buna teşvik eylemektedir. Filhakika, eğer Sovyetler böyle bir sergü - zeşte kalkarsa, Romanya, müttefiklerin askerî yardımını talep edecek ve Hitler bu suretle harpte Rusların yardımını temin eyliyecektir.

AMERİKADAKİ ALMAN MÜMESSİLİNİN BEYANATI

Londra, 4 (Hususî) — Vaşington Times Ene Herald" gazetesi, Imanyanın Amerikadaki mümessili ile son hâdiseler üzerine bir mülâkat yapmıştır. Alman mümessili, Finlandiyanın istilâsı, Rusların Büyük Harpte kaybettiği yerleri geri almak için sarfedilmiş mesainin bir parçası olan göstermiş ve ikinci hedefin Balkanlar olduğunu ilâve etmiştir.

Alman mümessili, müteakiben Rusların Besarabya yoluyla Romanyaya akacaklarını söylemiştir.

Fransada eski komünist mebuslar hakkındaki tahkikat sona erdi

Paris, 4 (A.A.) — Eski komünistlerden ve "Amele ve köylü" denilen parlâmento grupu azasından olan mebuslar aleyhinde adlî makamat tarafından açılmış olan tahkikat kat'î safhasına girmiştir. Grupun elli iki azasından yalnız birisi tahkikat haricinde bırakılmıştır. Çünkü grupun teşekkülünden evvel askere alınmış idi. Diğer elli biri, kararname ile feshedilmiş olan bir fırkayı yeniden teşkil etmek ithamına ve haklarında verilecek mahkûmiyet kararlarını ağırlaştırabilecek olan sair ithamlara cevap vermek mecburiyetindedirler. 52 mebustan ikisi ortada yoktur, yedisi silâh altında veya hasta olduklarından dolayı serbest bırakılmışlardır, otuz dördü hapishanededir.

Hâkim, bu hafta içinde istiçvaplara başlıyacaktır.

Tütün piyasası açıldı

Manisa, 4 (A.A.) — Manisa merkez ve kazalarında on bir şirket ve tüccarın iştirakile bugün tütün piyasası açıldı. Fiyatlar 90 ile 105 arasındadır. Satış hararetlidir.

Maliye Vekâleti hukuk müşavirliği

Ankara, 4 (Hususî) — Maliye Vekâleti eski müşavir avukatlardan Vehab Bucak vekâlet hukuk müşavirliğine tayin edilmiştir.

Bir Çin Mareşalı Öldü

Pekin, (A.A.) — Mareşal U-Pei-Fu, kan zehirlenmesi neticesinde ölmüştür.

Mareşalın şimalî Çinde bü - yük bir nüfuzu vardı. Japon - lar işgal ettikleri mıntakalarda bir hükûmet teşkilini kendisinden bir kaç defa rica et - mişti.

80 Polonyalı idama mahkûm edildi

Amsterdam, 4 (A.A.) — Alman gazetelerine nazaran Bromberg hususî mahkemesi Almanları öldürmekten suçlu seksen Polonyalı hakkında i - dam kararı vermiştir.

Nazi rejimini inkâr eden Almanlar

Nevyork, 4 (A.A.) — Amerikan Almanları hatiplerinden birçoğu, dün akşam yüz binden fazla mensubu bulunan Amerikan - Alman kültür birliği azasından 1500 kişi huzurunda nazi rejimini inkâr etmişlerdir.

Üsküdar Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Ankarada Hisar Demir Fırka mahallesi Türkeş sokak 14 No. da Mustafa Saffet Öğün

Davacı Seniha tarafından aley - hinize ikame edilen alacak dava - sından dolayı gönderilen davetiye üzerine mübaşir tarafından verilen ve Ankara Emniyet Amirliğinden yapılan tahkikatta ikametgâhınız meçhul bulunduğu anlaşılmış ve on beş gün müddetle ilânen tebligat ifasına ve muhakemenin 27/12/939 çarşamba günü saat 10,30 a talikine karar verilmiş olmakla yevm ve vakti mezkûrda Üsküdar sulh birinci hukuk mahkemesine gelmeniz lüzumu davetiye makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

RADYOLİN

'le SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMEKTEN SONRA günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayın!

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Aşağıda mevki, muhammen bedeli ve muvakkat teminatı yazılı gayrimenkuller birer sene müddetle ve açık arttırma usulile ayrı ayrı kiraya verilecektir. Müzayede 15/12/939 Cuma günü saat 15 de Sirkecide 9. İşletme binasında A. E. komisyonu tarafından yapılacaktır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir.

Mevkii ve Nev'i	Muhammen bedel	Muvakkat teminat
Bakırköy istasyonunda satış barakası	240 lira	18 lira
Yeşilköy istasyonunda büfe ve bahçe	235 lira	17,63 lira
Küçükçekmece „ otel, büfe bahçe	600 lira	45 lira
Sinekli istasyonunda kahve ve bakkal dük.	55 lira	4,13 lira
Çerkesköy istasyonunda: Büfe.	230 lira	17,25 lira
Sirkecide No. 6 kâgir mağaza	394,20 „	29,57 lira
Sirkecide No. 34 saç mağaza	510 lira	38,25 lira

(9888)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Marmara Üssübahri K. Satınalma Komisyonundan
Sabun İlânı

1 — Komutanlık ihtiyacı için 10.000 kilo sabun açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

2 — Eksiltmesi 16 Birincikânun 939 Cumartesi günü saat 12 de İzmitte Tersane Kapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.

3 — Sabunun bir kilosunun tahmini fiatı 34 kuruş olup ilk teminatı 255 liradır. Bu işe ait şartname bedelsiz olarak komisyondan alınabilir.

4 — Eksiltmeye iştirâk edecek isteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı veçhile bu işle alâkadar olduklarını gösterir ticaret vesikalarile Dz. Filoları muhasebeciliğine yatıracakları teminat veya banka mektuplarını muayyen gün ve saatte Komisyon Başkanlığına vermeleri (9874)

Is. Komutanlığı Satınalma Komisyonu ilânları

İhale günü talibi çıkmıyan komutanlığa bağlı birliklerin ihtiyacı için 105000 kilo sabun açık eksiltme ile münakasası yapılacaktır. Münakasasına 18/12/939 Kânun 939 Pazartesi günü saat 10 da başlanılacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. Beher kilosunun muhammen fiyatı 32 kuruştur. İlk teminatı 2520 liradır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (9948)

* * *

İhale günü talibi çıkmıyan komutanlık birlikleri ihtiyacı için 58000 kilo zeytin yağı şerait ve evsafına uygun açık eksiltme ile münakasası yapılacaktır. Muhammen fiyatı 43 kuruştur. İlk teminatı 1870 lira 50 kuruştur. Münakasasına 19/12/939 Salı günü saat 10 da başlanacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (9948)

* * *

Maltpe Piyade Atış Okulunda yapılacak tamirat için yapı malzemesi pazarlıkla satın alınacaktır. Münakasasına 11—12—939 pazartesi günü saat 11 de başlanacak ve aynı günde ihlesi yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri (9951)

* * *

İstanbul Komutanlığı birlikleri seyyar güvercinlikleri için malzeme pazarlıkla satın alınacaktır. Münakasasına 12—12—939 salı günü saat 10,30 başlanacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (9988)

* * *

İhale günü talibi çıkmayan hayvan hastanelerinin vet, âlet, ve malzemelerinin galvanizması pazarlıkla 9—12—939 cumartesi günü saat 11 de başlanacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (9987)

* * *

İhale günü talibi çıkmayan İstanbul Komutanlığı birlikleri ihtiyacı için muhtelif eb'atta bakır karavana ve kazan pazarlıkla satın alınacaktır. Münakasasına 7—12—939 perşembe günü saat 11 de başlanacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (10026)

* * *

İhale günü talibi çıkmayan Komutanlığa bağlı birlikler ihtiyacı için 240.000 kilo kuru fasulyenin tekrar kapalı zarfla münakasası yapılacaktır. Zarflar komisyona 25—12—939 pazartesi günü saat 10 da verilmiş olacaktır. Beher kilosunun muhammen fiyatı yirmi iki kuruştur. İlk teminatı 3960 liradır. İsteklilerin belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna teklif mektuplarını vermeleri. (10028)

* * *

İhale günü talibi çıkmayan komutanlığa bağlı birlikler ihtiyacı için 488.000 kilo yulafın kapalı zarfla münakasası yapılacaktır. Zarflar komisyona 26—12—939 salı günü saat 10 da verilmiş olacaktır. Beher kilosunun muhammen fiyatı yedi kuruştur. İlk teminatı 2562 iki bin beş yüz altmış iki liradır. İsteklilerin belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna teklif mektuplarını vermeleri. (10029)

Sirketi Hayriyeden:

DIKKAT!

Her hat için fevkalâde tenzilâtı havi aylık kart abonmanlarımız 11 Birincikânundan itibaren meriyete gireceğinden şimdiden köprüde ve idare merkezimizde satışına başlandığı ilân olunur.

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı der' ! keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir

Yozğat Belediyesinden:

Yozğatta mevcut elektrik tesisatına ilâveten alınacak lokomobil alternatör ve teferrüatı çamlık yüksek tavatturu demir direkler 25/10/939 tarihinden itibaren 11/12/939 Pazartesi günü ihale edilmek üzere aşağıdaki şekilde eksiltmeye konulmuştur.

1 — 29700 lira bedelli 150 — 160 normal 185 — 200 âzami takkat üzerinden bir lokomobil ve 170 — 180 kilovatlık bir adet alternatör ve bunların teferrüatı ve montajı.

2 — 5143 lira bedelli çamlık tesisatı ve montajı.

3 — 6590 lira bedelli Potrel ve montajı.

Üç kısma ayrılan bu iş kapalı zarf usulile ayrı ayrı talibine vermek ve bu bedellerden başka iki bin lira nakliye her bir kısmın kilosu itibarile nisbet dairesinde tediye olunmak şartile eksiltmeye konulmuştur. Bu işlre ait fenni şartname, kapalı zarf usulile eksiltme şartnamesi ve plânları birer lira mukabilinde istekliye verilir.

4 — Bu işler talibine ihale tarihinden itibaren 12 ay zarfında ikmal edilerek kabuli muvakkat için hazır bulundurulacaktır.

5 — Eksiltme 11/12/939 Pazartesi günü saat 15 te Belediye Encümeni marifetile yapılacaktır.

6 — Eksiltmeye girebilmek için 11/12/939 Pazartesi günü saat 15 şe kadar birinci kısım için 2228 lira, ikinci kısım için 386 lira, üçüncü kısım için 495 lira muvakkat teminat ile 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanununda yazılı vesaiki encümene tevdi etmesi şarttır.

7 — Daha fazla malûmat almak istiyenlerin belediyemize müracaatları ilân olunur. (9915)

Gayrimenkul Satış ilânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Veysi ile Firdevsin 2917 hesap No. sile Sandığımızdan aldığı (200) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icabeden Topkapıda Merkezefendi mahallesinin Balıklı mevkii ve Çırpıcı caddesinde eski 12 - 12 - 12 Mü. yeni 31 - 31 _ 31 ve 30 No. lu(kayden 12 dönüm 1547 zira mesahası olan) ve bahçe fazlasını müştemil ahşap iki evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen (38) lira pey akçası verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rusumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 7—12—939 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere Sandık Hukuk İşleri Servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahat da şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 25—1—940 tarihine müsadif perşembe günü Cağaloğlunda kâin Sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayrimenkul mükellefiyetile Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 9—2—940 tarihine müsadif cuma günü aynı mahalde ve aynı saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 938/363 dosya numarasile Sandığımız Hukuk İşleri Servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

* * *

DİKKAT:

Emniyet Sandığı: Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek isteyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin yüzde 40 nı tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. (10059)

SAHİBİ: *ASIM ÜS* Umum Neşriyatı idare eden:
Basıldığı yer: *VAKIT* Matbaası Refik Ahmet Sevengil

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü ilânları

Tahmin edilen bedeli 3705 lira olan 39000 kilo ekmek Bakırköy Barut Fabrikası Muhafız bölük kilerinde teslim şartile Salıpazarı Askerî Fabrikalar Yollamasındaki Satınalma Komisyonunca 14/12/939 Perşembe günü saat 15.30 da açık eksiltme ile ihale edilecektir. İsteklilerin muvakkat teminatı olan 277 lira 88 kuruşu her hangi bir mal müdürlüğüne yatırarak alacakları makbuzla birlikte mezkûr gün ve saatte Komisyonda bulunmaları; şartname her gün komisyonda görülebilir. (9831)

* * *

Tahmin edilen bedeli 3150 lira olan 9000 kilo sığır eti Bakırköy Barut Fabrikası Muhafız bölük kilerinde teslim şartile Salı Pazarı Askerî Fabrikalar Yollamasındaki Satınalma Komisyonunca 14/12/939 Perşembe günü saat 15 te açık eksiltme ile ihale edilecektir. İsteklilerin muvakkat teminatı olan 236 lira 25 kuruşu her hangi bir mal müdürlüğüne yatırarak alacakları makbuzla birlikte mezkûr gün ve saatte komisyonda bulunmaları. Şartname her gün komisyonda görülebilir. (9833)

* * *

200 Ton kurşun alınacak

Tahmin edilen bedeli (63.000) lira olan 200 ton kurşun Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satınalma Komisyonunca 11/12/939 Pazartesi günü saat 15 te pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname 3,5 15 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (4400) lira ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatları. (9912)

* * *

350 metre mikâbı çıralı çam tahtası "3,5: 4X0, 15X0,025 eb'adında
350 „ „ „ „ „ "3,5: 4X0, 18X0,025 „
800 „ „ „ „ „ "3,5: 4X0, 22X0,025 „
tamamen çam verilmediği takdirde her kalemin nısfı köknar olabilir.

Tahmin edilen bedeli "69.000,, lira olan eb'at ve miktarları yukarıda yazılı üç kalem çıralı çam tahtası Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satınalma Komisyonunca 11/12/939 Pazartesi günü saat 16 da pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname "3,, lira "45,, kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan "4700,, lira 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları (9913)

Harpakademisi Komutanlığı Satınalma Komisyonundan

Tahmin edilen bedeli 130 lira olan Akademi müştemilâtının tamiri münakasası açık eksiltme ile 18 Birincikânun 939 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 11 de yapılacaktır. Keşifname ve şartnamesini görmek istiyenlerin her gün, münakasasına iştirâk edeceklerin mezkûr gün ve saatte Beşiktaş Malmemurluğuna yatırılmış 975 kuruşluk muvakkat teminat makbuzlarile Yıldızda Akademi Satınalma Komisyonuna müracaatları. (9903)

İstanbul Belediyesi Ilânları

İlk teminat	Muhammen bedeli	
51,83	691,00	Balat atölyesinde bulunan 133 adet hurda dış ve adet iç lâstiğin satışı.
13,28	177,00	Aksaray yangın yerinde 45 inci ada 59 metre murabbaı arsanın satışı.
61,58	821,00	Kadıköy Caferağa mahallesi Muvakkıthane caddesinde 3 numaralı dükkânın kiraya verilmesi.
2,70	36,00	Üsküdar Tenbelhacı Mehmet mahallesinde Demirsokağında 1 numaralı arsanın satışı.
36,00	480,00	Taksim eski Topçu kışlası altında 16 numaralı garajın kiraya verilmesi.

İlk teminat miktarlarile tahmin bedelleri yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. İhale 20—12—939 çarşamba günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Şartnameler zabıt ve mukavelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuzu veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (10065)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

Bebek P. T. T. Merkez binasının bir kısım yerlerinin tâmiri açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 20/12/939 Çarşamba saat 15 B. Postahane binası birinci katta P. T. T. müdürlüğü odasında toplanacak Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

Keşif bedeli 952 lira 82 kuruş, muvakkat teminat 72 liradır.

Taliplerin, mukavele, eksiltme bayındırlık işleri genel husus fenni şartnameleri proje keşif hülâsasile buna müteferri diğer evrakı görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idarî kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde de en az bir teahhüdde 500 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına ait Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzile Komisyona müracaatları. (9923)

Selimiye Askeri Satınalma Komisyonu ilânları

Selimiye Tümeni ve Karadeniz Boğazı Birliklerile Haydarpaşa Süel Hastahanesinin ihtiyacı için evsaf ve şeraiti dahilinde alınacak (779.000) kilo Gürgen fırın odunu ile Meşe odununun 27/11/939 tarihinde kapalı zarfla yapılan eksiltmesinde talip çıkmadığından, pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 15/12/939 Cuma günü saat 14 te yapılacaktır. Tahmin bedeli (9581) lira (70) kuruştur. İlk teminat (707) lira (63) kuruştur. Şartnamesi her gün Komisyonumuzda görülebilir. Taliplerin belli gün ve saatte ilk teminat ve kanunî vesikalarile birlikte Selimiyedeki komisyona gelmeleri. (9929)